

GONIEC NADWIŚLAŃSKI

WYDANIE PORANNE

GŁOS POMORSKI

PISMO CODZIENNE POŚWIĘCONE SPRAWOM STANU ŚREDNIEGO.

Redakcja i administracja w Grudziądzu, ul. Mickiewicza 5. Telefon 33. — Telefon redakcji w nocny nr. 311 i 312. — Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 20747
Reprezentacja Gońca Nadwiślańskiego w Toruniu: Ul. Św. Ducha nr. 13. Telefon 56. — Reprezentacja redakcji w Poznaniu: Ul. Kanta nr. 1. Telefon 14-78

Nr. 37.

GRUDZIĄDZ — TORUŃ, środa, dnia 15 lutego 1928 r.

Rok IV.

Stanowisko rolnictwa polskiego wobec rokowań handlowych z Niemcami.

Doniosłe postulaty rolników naszych muszą być uwzględnione. — Dwulicowa taktyka Niemiec. — Co stwierdził min. Niezabytowski.

Warszawa, 13. 2. (Pat.) W dniu dzisiejszym, o godz. 12 w południe, minister rolnictwa p. Niezabytowski, przyjął prezydja polskich związków organizacyj kółek rolniczych oraz polskich związków organizacyj rolniczych, które przedstawiły mu następującą rezolucję, głoszącą m. in.:

„Delegacja nasza uznaje za konieczność, w związku z toczącymi się obecnie pertraktacjami polsko-niemieckimi o traktat handlowy, złożyć poniższe oświadczenie:

Rolnictwo polskie wypowiedziało się jednokrotnie za zawarciem umowy gospodarczej z Niemcami, mającej na celu uregulowanie obrotu towarowego między obydwoma krajami. Oświadczenia niemieckich kół gospodarczych stwierdzają jednak, że istnieją w Niemczech liczne i wpływowo odłamki opinii, które na zagadnienia umowy handlowej pomiędzy Polską a Niemcami, zapatrują się w zupełnie odmienny sposób.

W końcu ubiegłego miesiąca odbyły się w Berlinie zjazdy i zebrania całego szeregu niemieckich organizacyj rolniczych, na których omawiano szeroko sprawę polsko-niemieckich rokowań handlowych a szczególnie sprawę polsko-niemieckiego traktatu handlowego. Powzięte uchwały nietylko wypowiedają się stanowczo przeciwko wszelkim zniżkom celnym na przywóz produktów rolnych, lecz także domagają się podniesienia i ochrony celnej, jak również wymówienia obowiązującego traktatu w sprawach celnych, celem uniemożliwienia przywozu z Polski produktów rolnych.

Wobec tego przedstawiciele polskich organizacyj rolniczych uważają za swój obowiązek oświadczyć, że rolnictwo polskie zainteresowane jest w zawarciu traktatu handlowego między Polską a Niemcami o tyle tylko, o ile traktat ten będzie istotnym ułatwieniem dla eksportu naszych produktów rolnych na

rynek niemiecki. Traktat, któryby nie osiągnął tego celu, byłby w naszym rozumowaniu dla rolnictwa zupełnie bezwartościowy, a dla ogólnych interesów politycznych szkodliwy. Stąd też rolnictwo polskie jest przeciwne zawieraniu umowy handlowej z Niemcami o ile umowa ta nie będzie dawała należytego zadosyćuczynienia uprzednim postulatam rolnictwa polskiego.

Mamy nadzieję, że głos nasz, będący wyrazem interesów i opinii ludności rolniczej, która stanowi 2/3 ogólnej ludności polskiej, zostanie w należyty sposób przez Wysoki Rząd Rzeczypospolitej Polskiej uwzględniony i będziemy radzi, mogąc stwierdzić, że Pan Minister podziela nasze stanowisko.

W odpowiedzi p. minister Niezabytowski oświadczył m. in., że zawarcie traktatu handlowego polsko-niemieckiego jest potrzebne w interesie obydwu krajów. Omawiając tę kwestję, p. minister zaznaczył, że zawarcie traktatu należy realnie rozumieć jako umożliwienie Polsce wywozu produktów rolnych do Niemiec.

Sfery gospodarcze Niemiec, które jasno chcą patrzeć w przyszłość, muszą sobie uświadomić, że bez umożliwienia Polsce wywozu artykułów rolnych do Niemiec, traktat handlowy nie leży ze strony Polski w naszym interesie.

W końcu p. minister Niezabytowski przedstawił kilka danych statystycznych, dotyczących wywozu artykułów rolnych z Polski do Niemiec i przywozu artykułów przemysłowych z Niemiec do Polski za ubiegłe lata, jak również wskazał na wygaśnięcie zawleczonych w czasie wojny zarazy wśród trzody, wobec czego Niemcy nie mają już powodu do wstrzymywania eksportu nierogacizny z Polski do Niemiec i wyraził przekonanie, że uda nam się osiągnąć porozumienie z zachodnim sąsiadem t. j. z Niemcami.

W świetle faktów.

W związku z zawziętą, ślepią na jej skutki akcją, jaką pewne czynniki prowadzą przeciwko rządowi, obowiązkiem każdego odłamu prasy, stojącego na gruncie rzeczowym i bezstronnym, jest przeprowadzić chociażby pobieżną analizę działalności rządowej i sumując wyniki jej w ogólnym bilansie, stwierdzić, czy ataki te rzeczywiście są uzasadnione. Każdy wie, że prasa opozycyjna operuje szumnie, lecz mało przekonującymi argumentami, starając się podszeźnąć społeczeństwo przeciwko najwyższej władzy państwowej, aby przez to, chociażby za cenę zachwiania państwa, zachować dla siebie wątpliwą popularność.

Niestety jednak! Taka metoda warcholska jeszcze nie wystarcza, aby przekonać naród, że rząd dzisiejszy jest złym rządem i że działalność jego szkoda narodowi.

Nie spodziewaliśmy się i nie spodziewamy się od żadnego rządu cudów. Więcej nawet — wiemy dobrze, że każdy rząd, nawet najlepszy, popełnia błędy, ale błędy te nie przesadzają bynajmniej o ocenie ogólnej, jaka pracy jego się należy.

Przedewszystkiem na terenie stabilizacji gospodarki państwowej, oraz związanej z nią dziedziny finansów, postęp, jaki się dokonał w ostatnim czasie, jest zbyt wyraźny, aby go można było zaprzeczyć. Uzyskaliśmy wielką pożyczkę stabilizacyjną, która dowiodła nam rosnącego zaufania zagranicy, zyskaliśmy nowe rynki zbytu dla artykułów naszej wytwórczości, przez co wzmożił się nasz eksport i poprawił się bilans handlowy. Poza to w kraju samymi stosunkami uległy znacznej poprawie, zmniejszyło się bezrobocie, lepszy się warunki egzystencji. Wszelkich tych faktów niezbitych nie można pisać wyłącznie na rachunek pomyślnych koniunktur ogólnych, lecz trzeba przyznać bezstronnie, iż jest w tem znaczna zasługa rządu. Poza to w stosunkach rynkowych wytworzyła się również większa równowaga, co uwidacznia się głównie przy obserwowaniu wahań cen hurtowych na wszystkie niemal artykuły. W pierwszej połowie roku 1926 ceny hurtowe zmieniły się tak raptownie, że trudno było nawet ustalać jakkolwiek kalkulację kupiecką. Tak na przykład w marcu 1926 r. wskaźnik cen hurtowych wynosił o 15 punktów wwyż, a w maju o dalsze 13 punktów, wobec czego w przeciągu niespełna trzech miesięcy ceny podniosły się o całe 24 procent. Obecnie rząd jednakże zdołał pohamować ten niezdrowy proces, wychodząc z założenia, że do regulowania płynnych stosunków rynkowych kierować się należy nie doraźnymi i gwałtownymi środkami, skutkiem których zazwyczaj położenie pogarsza się jeszcze bardziej, lecz raczej stosować metody systematyczne i powolne, które jedynie mogą unormować w sposób trwały stosunki nasze w tej dziedzinie.

I cóż widzimy? Otóż w przeciągu roku rozpiętość wahań cen hurtowych uległa znacznemu zmniejszeniu, wahania nie przekraczają obecnie granicy 10 proc. Fakt ten napawa nas nadzieją, że ceny na rynkach krajowych i nadal zyskiwać będą na stałości.

Oczywiście i w tej dziedzinie mogą być jeszcze braki. Trzeba się jednak liczyć z tem,

Po nocy polskiej do Litwy.

Polska gotowa do rokowań.

Ryga, 12. 2. Nota polska do litewskiego prezesa rady ministrów Waldemaras została doręczona przez polskie poselstwo w Rydze poselstwu litewskiemu w Rydze, które dziś wysłało tekst noty rządu polskiego do Kowna. W najbliższych godzinach zostanie zwołana nadzwyczajna rada gabinetu litewskiego celem zajęcia stanowiska wobec noty polskiej.

Warszawa, 14. 2. (Tel. wł.) Ogłoszona wczoraj przez nas druga nota rządu polskiego do Litwy, znajduje się już w ręku rządu litewskiego.

Jeżeli Waldemaras tym razem wyrazi gotowość podjęcia rokowań, to Polska może do rokowań tych przystąpić każdej chwili.

Rząd polski natychmiast po uchwałach grudniowych Rady Ligi Narodów, polecają-

cych Polsce i Litwie podjęcie rokowań o nawiązanie normalnych stosunków sąsiedzkich, poczynił odpowiednie przygotowania do tych rokowań.

W tym celu w zainteresowanych ministerstwach utworzono szereg komisji fachowych, obejmujących zagadnienia komunikacji kolejowej, pocztowej, telegraficznej, telefonicznej, żeglugi rzecznej, oraz ruchu granicznego.

Marmaggi nuncjuszem w Polsce.

Rzym, 13. 2. (Pat.) Agencja „Stefani“ donosi, że msgr Marmaggi, b. nuncjusz papieski w Pradze, mianowany został nuncjuszem apostolskim w Polsce.

że skutki bezplanowej gospodarki dawnych lat ciągle jeszcze pokutują w dziedzinie naszej wytwórczości obrotu towarowego i że usunięcie ich wymaga długiej, systematycznej pracy zarówno ze strony rządu jak i narodu.

A teraz rzucmy okiem na inny teren, mianowicie na teren naszych stosunków społecznych. Oto niedawno prasa codzienna zanotowała fakt aresztowania kilkudziesięciu komunizujących wywrotowców, co stoi w bezpośrednim związku z szeroko zakrojoną akcją rządu w kierunku zwalczania komunizmu, zwłaszcza na najbardziej zagrożonych obszarach 4 województw południowych i wschodnich. Fakt ten w zadziwiający sposób zbiegł się z incydentem w głównej komisji wyborczej, gdzie stronnictwa opozycyjne milezieniem swem poparły listę bolszewicką. Zestawienie to jest bardzo jaskrawe: otóż w tym samym czasie, gdy rząd przez powołane swe organa wyteżył siły, aby zwalczyć największe niebezpieczeństwo, jakie państwu naszemu zagraża — czynniki opozycyjne niebezpieczeń-

stwu temu świadomie torują drogę. A potem wszystkim mają jeszcze tupet i czelność wytykać rządowi destrukcyjną, podważającą podstawy naszej praworządności, działalność.

Nie kusimy się tu bynajmniej o wyczerpanie tematu, — temat jest zbyt rozległy i zbyt głęboki. Rzuciliśmy tylko kilka faktów, podaliśmy kilka przykładów konkretnych, ilustrujących zagadnienie i dających nam możności orientacji.

Ale już choćby na podstawie tych pobieżnych uwag dojdźcie do przekonania, że rząd obecny jest daleko lepszy od rządów poprzednich, a praca jego, jak dotychczas, jest dla państwa w wielkiej mierze pożyteczną.

To też nikt nie powinien do dzisiaj rządu ustosunkowywać się opozycyjnie, tembardziej, że każdy zdrowy program pracy społecznej i gospodarczej wymaga z rządem zgodnego współdziałania.

A więc jeśli chcecie pomyślnego rozwoju naszego państwa — głosujcie na liście Nr. 30.

Leningrad, 13. 2. Odplynął stąd łamacz lodów, w celu podjęcia próby ocalenia 400 rybaków, którzy w czasie ostatniej burzy zostali uniesieni przez olbrzymią krę.

O granicę nad Wartą.

Warszawa, 13. 2. (Pat.) W dniu dzisiejszym nastąpiła wymiana dokumentów ratyfikacyjnych układu między Polską a Niemcami o administrację odcinka granicznego Warty i ruchu na tym odcinku. Układ podpisany był w Poznaniu 16 lutego 1927 r. Wymianę dokonali ze strony Polski dr. Tadeusz Jackowski, dyrektor departamentu politycznego w Min. Spraw Zagr., a ze strony niemieckiej Ulrich Rauscher, poseł i minister pełnomocny Niemiec w Warszawie.

Pułk. Plesums z Łotwy.

Warszawa, 14. 2. (Tel. wł.) Dotychczasowy attache wojskowy Łotwy w Warszawie, podpułk. szt. gen. Gustaw Grinbergs, został odwołany do Rygi po blisko pięcioletnim pobycie w Polsce. — Ppłk. Grinbergs pełnił równocześnie funkcje attache wojskowego przy poselstwie łotewskim w Bukareszcie.

Na miejsce jego zamianowany został podpułk. szt. gen. Aleksander Plesums, dotychczasowy attache łotewski w Tallinie i Helsingforsie.

Jubileusz Szczawińskiego.

Warszawa, 14. 2. (Tel. wł.) Dnia 23 bm. obchodzi 25-ecie pracy scenicznej Władysław Szczawiński, świetny artysta operetki. Nazwisko jego związane jest zwłaszcza ściśle z czasami najwspanialszego rozwoju operetki warszawskiej, którą wówczas prowadził s. p. Ludwik Sławiński. Na jubileusz swój wybrał Szczawiński operetkę Waltera Kollo p. t.: „Tyłko ty“, graną obecnie z powodzeniem zagranicą.

Rycerze Chrystusa w Meksyku.

Meksyk, 13. 2. (Pat.) W dniu 13 b. m. zostało zabitych w czasie ostrej walki o miasto Salavir 120 powstańców a 3 wziętych do niewoli zostało straconych. Powstańcy usiłowali zdobyć Salavir, co im się jednakże nie udało. Komunikat rządowy informuje, że na czele powstańców stał ks. Romeo Peraz, którego ujęto i rozstrzelano bez sądu.

Obserwator sowiecki.

Genewa, 13. 2. Rząd sowiecki wysłał jako delegata na konferencję bezpieczeństwa do Genewy w charakterze obserwatora Borysa Steina, byłego sekretarza delegacji sowieckiej, która brała udział w ostatniej konferencji rozbrojeniowej w Genewie.

Śmierć i więzienie.

Moskwa, 13. 2. (Pat.) Zabójca wicekonsula włoskiego w Odessie, Dobrołow, skazany został przez tamtejszy sąd okręgowy na karę śmierci. Drugi oskarżony w tej sprawie, Łukowicz, który nabył od zabójcy ubranie zdarte ze zmarłego, otrzymał 3 lata ciężkiego więzienia.

Posłowie się biją.

Bukareszt, 13. 2. Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu rumuńskiego doszło do gwałtownego starcia, między opozycją i koalicją rządową. Narodowa partja włosciańska ostro zaatakowała ministra pracy Lupu.

Przewodniczący tej partji Maniu krzyknął pod adresem ministra, że jest złodziejem urn i kartek wyborczych. Poseł Vaida zachowywał się tak prowokacyjnie i czynnie obrażał posłów, że został wykluczony na miesiąc z posiedzeń parlamentu. Trzech innych posłów opozycji zostało wykluczonych na 5 posiedzeń.

Między posłem Popowici a ministrem Lupu doszło do czynnego starcia. Poseł Popowici wyzwał min. pracy na pojedynek, lecz min. Lupu oświadczył, że nie może przyjąć wyzwania od „skończonego lotra“; po tych słowach powstała w parlamencie rumuńskim wielka wrzawa.

Prymas Polski w Berlinie.

Przyjęcie licznych delegacji polskich. — Wysocy goście na obiedzie u posła Olszowskiego.

Berlin, 13. 2. (Pat.) Dziś o godz. 7.30 rano, przybył do Berlina ks. kardynał Hlond, prymas Polski. Na dworcu powitali go nuncjusz apostolski ks. arcybiskup Patelli, przedstawiciele władz państwowych i miejskich, poseł polski Olszowski ze wszystkimi członkami poselstwa, b. kanclerz Wirth, przedstawiciele zakonu Dominikanów oraz tłumy publiczności. Ks. kardynał Hlond udał się z dworca do klasztoru Dominikanów, w którym zamieszkał.

Po odprawieniu nabożeństwa w kościele św. Jadwigi, podczas którego odśpiewane zostały pieśni w języku polskim i niemieckim, ks. kardynał Hlond podejmowany był śniadaniem przez nuncjusza Patelliego.

O godz. 4 popołudniu ks. kardynał Hlond udał się do poselstwa polskiego, celem złożenia wizyty pos. Olszowskiemu i jego małżonce. Następnie w salonach poselstwa przyjął szereg delegatów organizacji złożonych z Pola-

ków obywateli niemieckich. Delegacje te prowadził poseł polski do sejmu pruskiego ks. Klimas i poseł Baczewski. Ks. kardynał Hlond wypytywał członków delegacji szczegółowo o stosunki religijne oraz o sprawy duszpasterskie wśród Polaków obywateli niemieckich, otrzymując od zgromadzonych wyczerpujące wyjaśnienia. Następnie przyjął delegację Towarzystwa otaczającego opiekę nad polskimi robotnikami sezonowymi w Niemczech oraz delegację dzieci tych robotników a w końcu korespondentów pism berlińskich i zagranicznych.

O godz. 8.30 wieczorem poseł Olszowski wydał na cześć ks. kardynała Hlonda obiad, w którym wzięli udział m. in. nuncjusz Patelli, ambasador francuski Margerie, prezes stronnictwa centrowego Rzeszy Guerord, b. kanclerz Wirth, małżonka ministra Stresemanna i szereg osób berlińskiego świata dyplomatycznego i politycznego.

W hołdzie bohaterskim powstańcom.

Ofiary niemieckiej zbrodni we wspólnej mogile.

Bydgoszcz, 13. 2. (Pat.) W dniu wczorajszym odbyło się uroczyste złożenie zwłok ośmiu powstańców z Wielkopolski, do wspólnego grobu na cmentarzu w Wielichowie.

Powstańcy ci w r. 1920-ym, ścigając uciekające wojska niemieckie, przekroczyli granicę polsko-niemiecką i otoczeni przez przewa-

żające siły wroga pod Kargową, zostali wymordowani.

Do Wielichowa przybyło 105 delegacji z Wielkopolski i Pomorza. Po nabożeństwie na rynku, olbrzymi pochód ruszył na cmentarz. Na wspólnej mogile bohaterów złożono stokilkadziesiąt wieńców, m. in. od Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Piłsudskiego.

Nowe rządy w kilku państwach.

Przesilenie gabinetowe w Niemczech jest coraz pewniejsze.

Oslo, 13. 2. Szef partji demokratycznej Mowinckel podjął się misji stworzenia nowego gabinetu i pracuje z powodzeniem. Premierem i ministrem spraw zagranicznych ma być Mowinckel. Resztę tek ministerjalnych obejmą członkowie dawnego gabinetu.

Białogród, 13. 2. Davidović odmówił przyjęcia misji tworzenia gabinetu, wobec czego misję tę przyjął obecny marszałek parlamentu jugosłowiańskiego i były minister spraw za-

granicznych Pericz. Rząd Pericza będzie miał charakter gabinetu koncentracyjnego większości stronnictw jugosłowiańskich.

Berlin, 13. 2. Zdaniem pism dzisiejszych przesilenie gabinetowe w Niemczech jest coraz pewniejsze. Pismo centrowe „Germania“ pisze, że właściwie koalicja rządowa jest już rozbita, ponieważ wskutek obalenia ustawy szkolnej niemiecka partja ludowa usunęła się z koalicji.

Straszne burze szaleją ciągle.

Rzeki wystąpiły z brzegów. — Na ratunek 400 rybaków.

Londyn, 13. 2. Burza szalejąca od kilku dni nad Wielką Brytanią, dziś poczyniła dalsze szkody. W Liverpoolu wicher osiągnął szybkość 104 mil na godzinę. Szkody materialne są znaczne. W Londynie kilka osób poniosło śmierć, a szereg gmachów zostało zrujnowanych.

Berlin, 13. 2. Wczoraj wieczorem, w czasie gwałtownej burzy, wicher zerwał dźwig stoczni nadreńskiej Hamborn. Dźwig żelazny spadając zdruzgotał mniejszą łódź i uszkodził

statek, poczem zarył się w dno rzeki tworząc zapórę dla ruchu okrętowego. Praca w stoczni została wstrzymana.

Nowy Jork. Burza połączona z oberwaniami chmur, która nawiedziła państwo Ekwador spowodowała olbrzymie powodzie. Rzeki wystąpiły z brzegów, zalewając pola i niszcząc żniwa. Ofiarą powodzi stało się wiele ludzi, domostw i bydła. Połączenia kolejowe zostały przerwane. Miasto Gwajakwil stoi pod wodą.

Czerwony i żółty kolor niebezpieczeństwa azjatyckiego.

Tak i tylko tak należy dziś zagadnienie to rozpatrywać, niema bowiem chyba ani jednego wytrawnego znawcy sprawy, któryby samo istnienie tego niebezpieczeństwa, jako takiego, zechciał przez chwilę kwestionować. Bez przykładnie szybki wzrost wielkopaństwa potęgi Japonii, tryumfy emancypacyjnej polityki Turcji, Afganistanu a, po części, i Persji, znamienny charakter tragicznej wojny bratobójczej w Chinach, nieustanne wrzenia anti-angielskie w Indjach, spiski insurrekcyjne na terenie kolonii holenderskich itd. — wszystko to dowodzi aż nadto wyraźnie, że polityczny, militarny, ekonomiczny i moralny stan posiadania w Azji mocarstw europejskich jest zagrożony. W porównaniu z okresem, poprzedzającym kataklizm 1914—1918 roku, ogólna sytuacja tamtejsza o tyle uległa pogorszeniu, że w metodach a nawet i rdzeniu rywalizacji międzynarodowych, ściślej mówiąc — angielsko-rosyjskich, nastąpiły kapitalnej wagi zmiany.

W sposób jaskrawy i poniekąd oficjalny, wykrył nowe tory owego antagonizmu sam Lenin, występując na drugim Zjeździe III-ej Międzynarodówki z nowym aksjomatem strategicznym, który stwierdza bez ogródek, że ostatecznie zwycięstwo bolszewickiej rewolucji możliwe jest jedynie pod warunkiem wcielenia w czyn wywołanej doktryny panazjatyckiej. Poraz pierwszy sformułowany został w tak katagorycznej postaci plan zastakowania kapitalistycznej Europy nie bezpośrednio, nie powołując masy robotnicze na barykady Paryża, Londynu, Berlina itd., lecz na tym najtrudniejszym, gdyż niesłychanie dalekim froncie. Przekształcając milionowe rzesze tubylców na „armatnie mięso” i podciągając je do krwawej walki w imię bynajmniej nie klasowych hasel komunistycznych, ale idei par excellence ksenofobistycznego nacjonalizmu. Przyczem, oczywiście, Moskwa zdaje sobie doskonale sprawę z tego, że defenzywna dziś doktryna: „Azja — dla Azjatów!” może, i to nawet łatwo, przybrać jutro ofenzywne brzmienie: „Europa — dla Azjatów!”

Z tą wszakże, zbyt już widocznie, bolszewicko-rosyjską interpretacją panazjatyizmu nie chce i wcale nie może zgodzić się Japonia, również blisko, choć — rzecz oczywista — najzupełniej odmiennie interesująca się tą szeroką koncepcją polityczną. I ona popiera garściami wszelką akcję, zmierzającą ku zrzuceniu jarzma cudzoziemskiego, ciężącego na mieszkańcach kolonii angielskich, francuskich, holenderskich itd. Tokio jest siedzibą nader rozgłoszonej w całym kraju „Ligi japońsko-hinduskiej”, której przewodniczący, hr. Okuma, potomek starego rodu samurajów, a głoszącej w swoim statucie, że „wszyscy ludzie są równi sobie: Azjaci nie są pod żadnym względem gorszymi od Europejczyków; absolutnie bezprawna jest przeto hegemonia Europejczyków w Azji”. Słowa te są i w tym wypadku li tylko parawanem dialektycznym dla zamaskowania o wiele bardziej egoistycznej ambicji mocarstwowej utożsamiającej formułę: „Azja — dla Azjatów” z inną, znacznie bliższą temu narodowi: „Azja dla Japończyków!”. Nader boleśnie odczuć musieli na własnej skórze skutki takiej polityki Chińczycy, skoro na drugim Kongresie Panazjatyckim, odbytym niedawno w Szanghaju, wystąpili z wielce ostrymi zarzutami pod adresem grabieżczego imperjalizmu japońskiego (sic!). Atmosfera posiedzenia stała się jeszcze burzliwszą, gdy głos zabrali delegaci Formozy, domagający się przyznania im wyspie pełnej autonomii i motywujący swoje żądanie brutalnym uciskiem na całą ludność, wywieranym przez autokratyczne władze japońskie. Koreańskiego protestu nie było dla tej prostej przyczyny, że wzięciu przez ich wysłańców udziału w Kongresie sprzeciwił się stanowczo rząd tokijski! Tłumaczył wprawdzie, że źle skrywana goryczy, p. Ossaki, że „Japonii powinien być powierzony przez zebranych specjalny mandat do obrony interesów pozostałych narodów, ponieważ jest to w dobrej obecnej jedyne państwo azjatyckie, którego światowa potęga opiera się na niewzruszonych trwałych podstawach, ponieważ inne państwa nie są wprost zdolne przeciwstawić się

Na froncie przedwyborczym.

Zawodowy Związek Drużyn Konduktorskich D.K.P. Gdańsk pod sztandarem Katolickiej Unji Ziem Zachodnich.

Silny blok Katolickiej Unji Ziem Zachodnich rośnie z dnia na dzień, wszystkie niemal stany ludności opowiadają się za „Unją”, która w myśl Listu pasterskiego nawołuje do zgody i jedności. Jako nowy przykład zamieszczamy nadesłane nam pismo Zarządu Okręgowego Zaw. Związku Drużyn Konduktorskich D. K. P. Gdańsk:

Grudziadz, dnia 13 lutego 1928 r.
Do Okręgowego Komitetu Wyborczego
Katolickiej Unji Ziem Zach.
w Grudziadzu.

Idąc za przykładem wszystkich tych, którzy dobro Rzeczypospolitej Polskiej mają na sercu, uważamy za swój obowiązek narodowy iść do wyborów w dniu 4 i 11 marca pod sztandarem wyżej wymienionego Stronnictwa.

Za Zarząd Okręgowy
Zawodow. Związku Drużyn Konduktorskich
D. K. P. Gdańsk

Sekretarz
(—) w z. Sikorski. Prezes
(—) Goetze Wł.

Pod sztandarem Katolickiej Unji Ziem Zachodnich.

Odezwa Wielkopolski.

Katolicka Unja Ziem Zachodnich na Województwo Poznańskie wydała odezwę do wszystkich obywateli Wielkopolski. W odezwie tej podkreślono, że Katolicka Unja obejmuje wszystkie grupy społeczne, organizacje rolnicze, żywił robotniczy, wszystkie grupy stanu średniego, od drobnych warsztatów rzemieślniczych przez drobny przemysł, kupiectwo aż do inteligencji pracującej i urzędników oraz pracowników państwowych wszystkich dekasteryj.

Odezwa wysuwa na plan pierwszy hasła programowe Katolickiej Unji, między innymi podkreśla z nich następujące: żądanie umocnienia w życiu państwowym i społecznym w Polsce zasad kościoła rzymsko-katolickiego, wzmocnienia władzy wykonawczej i autorytetu państwa; obrony życia gospodarczego kraju we wszystkich jego dziedzinach; celowej i świadomej opieki ze strony czynników miarodajnych w sprawach obchodzących ludność wsi i miast, aby państwo gwarantowało wydajną produkcję i w poszanowaniu miało swobodę przedsiębiorczości wszystkich warsztatów pracy zarówno rolnych, jak i miejskich. Dalej odezwa zwraca uwagę na konieczność reformy ustroju podatkowego i jego unifikacji w całym państwie; domaga się rozsądnego wykonania reformy rolnej, uruchomienia taniego, długoterminowego kredytu, swobody pracy, i rozsądnego zreformowania ustawodawstwa socjalnego. Poza tem pod-

kreślono potrzebę specjalnej troski w zakresie utrzymania i podniesienia polskości miast przez specjalną opiekę i pomoc, aby zabezpieczyć rozwój szerokim masom polskiego stanu średniego, rzemiosła, handlu, przemysłu itd. W zakończeniu podkreślono w odezwie, że Katolicka Unja jest zdecydowanym przeciwnikiem bezpłodnej obozycji przeciw rządowi i stoi na stanowisku życzliwej a rzeczowej współpracy z rządem.

Odezwę powyższą podpisały następujące organizacje: Chrześcijańskie Stronnictwo Rolnicze — Dr. Tadeusz Szuldrzyński; Zjednoczenie Związków Cechów Samodzielnych — A. Bartkowski prezes, K. Syller wiceprezes — Zjednoczenie Związków Towarzystw Przemysłowych i Rzem., Kazimierz Chmielewski prezes, Sporny, wiceprezes, Naczelna Organizacja Przemysłu i Rolnictwa Ziem Z., Józef Zychliński — Klub Zachowawczej Pracy Państwowej Kajetan Morawski, A. Ohanowicz Zjednoczenie Włościan — J. Jurek, W. Małecki; Główny Komitet Wyborczy Urzędników Państwowych, Samorządowych i Komunalnych Ziem Zachodnich — Inż. Leszczyński, Związek Urzędników Kolejowych, Konduktorów i Kolejowej Administracji Technicznej — Bojko; Chrześcijańska Związki Zawodowe, Chrześcijańska Demokracja — J. Frackowiak, St. Breskiński; Związek Obrony Wierzyteli; T. Preiss, Szymczak.

Września.

Dnia 10 b. m. odbyło się zebranie organizacyjne Katolickiej Unji z inicjatywy miejscowych kół obywatelskich. W zebraniu wzięło udział przeszło 100 osób. Na zebraniu przemawiali między innymi pozamiejscowi referenci pp. Kaźmierczak z Poznania i J. Kornaszewski (kupiec) kandydat do senatu z listy Katolickiej Unji. Po obszernej dyskusji, w której między innymi przemawiał p. Puźniak

(robotnik), który podkreślał wspólność interesów stanu średniego i warstw robotniczych, nawołując wszystkich robotników do głosowania na listę nr. 30, zebrani uchwalili jednogłośnie poprzeć energicznie działalność Katolickiej Unji, podkreślając jednocześnie konieczność współpracy z rządem. Po odczytaniu rezolucji, zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu „Boże, coś Polskę”.

Strzelno.

Miejscowe obywatelstwo uchwalilo gorąco poprzeć działalność Katolickiej Unji i w celu przeprowadzenia wytezonej pracy przedwyborczej i w tym kierunku powołało do życia Komitet Wyborczy Katolickiej Unji, składający się z następujących osób: pp. Świątkiewicz (mistrz siodlarski), Hanasz (kupiec) Gilewski (redaktor), Maszowski (urzędnik), Kupski (mistrz krawiecki), Sosnowski (urzędnik) i Skotarczak (urzędnik).

Wobec obecności wybitnych przedstawicieli miejscowego obywatelstwa i przedstawicieli wszystkich stanów, odbyło się walne zebranie Towarzystwa Przemysłowego. Zebranie zajął prezes p. Filipiński, poczem przemówienia programowe wygłosił p. Macioszczyk z Poznania. W rzeczowej dyskusji zabierali głos pp. Wiśniewski, Wybierański, Górski, Kujawski, Olejniczak i Latanowicz. Wszyscy mówcy, jak również zebrani jednogłośnie opo-

Dolsk.

Wobec obecności wybitnych przedstawicieli miejscowego obywatelstwa i przedstawicieli wszystkich stanów, odbyło się walne zebranie Towarzystwa Przemysłowego. Zebranie zajął prezes p. Filipiński, poczem przemówienia programowe wygłosił p. Macioszczyk z Poznania. W rzeczowej dyskusji zabierali głos pp. Wiśniewski, Wybierański, Górski, Kujawski, Olejniczak i Latanowicz. Wszyscy mówcy, jak również zebrani jednogłośnie opo-

wiedzieli się za Katolicka Unja. W rezolucji podkreślono, że postulaty Katolickiej Unji dają jedynie gwarancję szczerego i uczciwego dążenia do poprawy bytu stanu rzemieślniczego, przemysłowego, kupieckiego, urzędniczego i rolniczego. W następstwie utworzono Komitet Wyborczy Katolickiej Unji, do którego weszli pp.: Filipiński, Latanowicz, Stryczyński, Michalski, Leciejewski, Ochocki, Ciachowski, Kantecki.

skutecznie imperjalizmowi europejskiemu, ponieważ itd. itd.” Ale wszyscy delegaci okazali się głuchymi na tę niedwuznaczną wezwanie delegacji hinduscy, oświadczając, iż nie widzą ani racji, ani celu zamieniać jarzmo angielskie na — japońskie!

Jasną jest rzeczą, że ciągle te antagonizmy i gwałtowne waśnie są na ręce mocarstw europejskim. Sam jednak fakt, że Kongresy Panazjatyckie są regularnie zwoływane i że posiadają tak wybitny w stosunku do Europy i Ameryki wrogi charakter, świadczy wymownie o rozmiarze niebezpieczeństwa.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Obywatele Kupcy!

Centrala drobnego Kupiectwa i Przemysłu Rzeczypospolitej Polskiej zwołuje na dzień 19 lutego r. do Warszawy w gmachu Stowarzyszenia Handlowców, przy ul. Siennej 16

Pierwszy ogólnopolski Zjazd Drobnego Kupiectwa.

Wszystkie zawody, wszystkie odłamy pracy jednoczą się, organizują i odbywają zjazdy, celem obrony swych pra oraz interesów zawodowych.

Tylko Drobnego Kupiectwa, będące podwaliną Stanu Średniego, dotychczas jeszcze nie jest zorganizowane. Drobnego Kupiectwa, znajdując się do dziś przeważnie w szeregach różnych partij politycznych, odczuwa obecnie następstwa bierności swej i niedbalstwa pod względem organizacyjno-zawodowym. Żadna z tych partij politycznych nie spełniła dotąd ani jednego z najżywniejszych postulatów Drobnego Kupiectwa polskiego.

Podatki przekraczają możność płatniczą drobnego kupca, brak odpowiedniego przedstawicielstwa w komisjach szacunkowych i cenikowych, brak kredytów, a wreszcie hańbiące ogół naszego kupiectwa ustawy pod nazwą „walki z lichwą“, sprawiły, że Drobnego Kupiectwa stało w obliczu doszczętej ruiny.

Czas położyć kres tym wszystkim niedomaganiom naszego życia.

KOMITET ZJAZDOWY

PIERWSZEGO OGÓLNOPOLSKIEGO ZJAZDU DROBNEGO KUPIECTWA.

Kłobukowski Bolesław. Dobrowolski Józef. Mierzejewski Wacław. Uczyński Bolesław. Bolejko Bolesław.

Uwaga! Po wszelkie informacje w sprawach Zjazdu należy zwracać się do Biura Zjazdowego w Warszawie, przy Centrali Drobnego Kupiectwa i Przemysłu R. P., ulica Widok 16. — Uczestnikom Zjazdu e. e. c. przysługuje ulga kolejowa w wysokości 66 proc. w drodze powrotnej.

Dyrekcyjna Rada Kolejowa przy D. K. P. w Gdańsku.

Wobec kończącej się drugiej kadencji Dyrekcyjnych Rad Kolejowych, zarządził p. Minister Komunikacji ogólne wybory do Dyrekcyjnej Rady Kolejowej przy Dyrekcji K.P. w Gdańsku na następny okres trzyletni. Rozporządzeniem z dnia 31 stycznia br. przyznał p. Minister Komunikacji mandaty następującym władzom i organizacjom:

Województwom: Pomorskiemu: 3 członków, 3 zastępców; Poznańskiemu: 1 czł., 1 zastępcę.

Miastom: Bydgoszcz 1 czł., 1 zast.; Toruń 1 czł., 1 zast.; Grudziądz 1 czł., 1 zast.; Gdynia 1 czł., 1 zast.

Powiatowym ciałom samorząd.: 4 członków, 4 zastępców.

Organizacjom gospod. społecznym: Izba Przem.-Handlowa Grudziądzko-Starogardzka łącznie z jej delegaturą w Gdyni: 1 czł. i zast.; Izba Przem.-Handlowa w Bydgoszczy: 1 czł., 1 zast.; Izba Przem.-Handlowa w Toruniu: 1 czł., 1 zast.; Izba Rzemieślnicza w Grudziądzu: 1 czł., 1 zast.; Związek Tow. Kup. na Pomorzu 1 czł., 1 zast.; Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu: 1 czł., 1 zast.; Związek Zachodnio-Polsk. Przemysłu Cukrown. w Poznaniu: 1 czł.; 1 zast.; Pomorskie Tow. Roln. w Toruniu: 1 czł., 1 zast.; Związek Fabrykantów w Bydgoszczy: 1 czł., 1 zast.; Związek Właścicieli Tartaków i Kupców Drzewnych w Bydgoszczy: 1 czł., 1 zast.; Związek Cegielników w obwodzie dolnej Wisły w Chełmnie i Związek Przemysłowców Budowlanych w Starogardzie: 1 czł., 1 zast.

Wybory we wszystkich grupach wyborczych winny być ukończone do 1 marca br., celem umożliwienia zwołania w nowym składzie posiedzenia Dyrekcyjnej Rady Kolejowej najpóźniej do końca marca br. i dokonania na tem posiedzeniu wyboru delegata tudzież jego zastępcy do Państwowej Rady Kolejowej.

Prezes Dyrekcji Kolei Państwowych:
Czarnowski.

Drobnego Kupiectwa — ten rdzeń niezczuństwa polskiego — musi zdobyć się na krok stanowczy. Musi wywalczyć sobie należne stanowisko w społeczeństwie i zabrać nareszcie głos we własnych żywotnych sprawach.

Rząd obecny przystępuje dziś do wielkiego dzieła — odrodzenia gospodarczego Polski. Wchodzi w życie ustawa przemysłowa, a niezadługo odbędzie się na całym terenie Rzeczypospolitej wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej.

Do pracy tej wszyscy musimy stanąć w jednym szeregu!

Niechaj wszystkie miasta, wszystkie miasteczka wyślą swe przedstawicielstwa na Pierwszy Ogólnopolski Zjazd Drobnego Kupiectwa.

Obywatele Kupcy! W chwilach dla Ojczyzny przełomowych zdaliście chlubnie egzamin, stając w pierwszym szeregu jako najofiarniejsi obywatele. Dzisiaj musicie dowiedzieć, że kochacie swój zawód, że pragniecie zapewnić mu w społeczeństwie należne uznanie. Niechaj obrady Zjazdu będą nacechowane jednością, zgodą i karnością. Niechaj myślą przewodnią wszystkich uczestników Zjazdu będzie wywalczenie lepszego jutra dla Drobnego Kupiectwa polskiego, zapewnienie rozkwitu polskiego handlu i odrodzenie miast polskich.

Pożyczka inwestycyjna miasta Poznania

Jak się dowiadujemy, pożyczkę zaciągnięto na londyńskim rynku ubezpieczeniowym, m. Poznań ma zużytkować na wielkie inwestycje w dziedzinie kanalizacji, budowy ulic, tramwajów, elektryfikacji itd. Sprawy pożyczki, co do której rokowania zostały już ukończone, zajmie się Rada m. Poznania na jednym z najbliższych swych posiedzeń.

Jak słyhać, za obecną pożyczką ma iść wkrótce druga pożyczka, o którą zabiega Poznań.

Wzrost eksportu węgla.

Eksport górnośląskiego przemysłu węglowego mimo uciążliwej konkurencji angielskiej rozwija się względnie pomyślnie.

Zgodnie z obliczeniami Górnośląskiego Związku Hutniczo-Górniczego eksport węgla zagranicę w styczniu zwiększył się o 26.000 t. Najlepiej przedstawia się zbył węgla polskiego na rynkach austriackim, węgierskim i czechosłowackim.

Naogół jednak konkurencja angielska daje się polskiemu przemysłowi węglowemu dotkliwie we znaki, zwłaszcza na rynkach północnych i w państwach bałtyckich. Właściciele kopalń angielskich przeprowadzają dobrowolne opodatkowanie wśród przemysłowców węglowych w celu podniesienia eksportu angielskiego, czyli innymi słowy w celu walki z konkurencją polską. Niepomyślnie przedstawia się również eksport węgla polskiego do Włoch, zwłaszcza z chwilą, gdy państwowe koleje przestały być odbiorcami węgla polskiego.

Na uwagę zasługują wysiłki ze strony przemysłu węglowego na Górnym Śląsku w kierunku powiększenia eksportu. Wysiłki te częściowo zostają uwieńczone pomyślnym rezultatem, tak np. w Pradze Czeskiej zorganizowane zostało polsko-czeskie towarzystwo dla wwozu węgla polskiego, co niezawodnie przyczyni się do wzmocnienia polskiego eksportu. Również w ostatnich dniach kopalnie górnośląskie dokonały bardzo poważnych

transakcji na rynku szwedzkim. Znaczne partje węgla górnośląskiego znalazły lokatę w Szwecji, pomimo uciążliwej konkurencji angielskiej.

Pozatem ma być obecnie podjęty eksport znacznych partij węgla polskiego do Brazylii.

Wzrost konsumpcji tytoniu w r. 1927.

Polski Monopol Tytoniowy przeprowadził zestawienie konsumpcji wyrobów tytoniowych w Polsce w r. 1927 w porównaniu z poprzednim rokiem 1926. Z zestawienia cyfr podanych poniżej wynika, iż konsumpcja w r. 1927 znacznie wzrosła. I tak w r. 1927 konsumpcja tytoniu wynosiła 18.695 tonn, wtedy gdy w r. 1926 konsumpcja ta wyrażała się cyfrą 17.212 tonn. Fakt ten przypisać należy w pierwszym rzędzie znacznej poprawie jakości wyrobów tytoniowych. Jest to następstwem sprowadzenia przez dyrekcję Monopolu Tytoniowego wybitnych fachowców z zagranicy oraz specjalnemu przeszkoleniu pracowników Monopolu. Pozatem na wzmoczenie konsumpcji wpłynęło znaczne poprawienie ogólnego stanu gospodarczego w państwie, oraz w znacznej mierze ukrócenie szmuglu wyrobami tytoniowymi.

Premje dla plantatorów tytoniowych.

Obszar plantacyj tytoniowych w Polsce w roku ubiegłym wykazał nadal bardzo pokąźny wzrost. W porównaniu z rokiem ubiegłym obszar plantacji wzrósł od 1.320 do 2.878 ha, zbiory zaś wzrosły o około 1.670.000 kg. Niestety jednak nie wszyscy plantatorzy dotrzyмали zobowiązania i bardzo wielu z nich uprawia tytuń na zbyt małych przestrzeniach, zasadniczo niedozwolonych (poniżej 500 metrów kwadr.). Aby temu zapobiedz, opracowano nową taryfę dla wykupu tytoniu od plantatorów, która przewiduje premje dla plantatorów, uprawiających przestrzeń powyżej 500 m², natomiast kary w postaci potrąceń od zasadniczych cen wykupu dla plantatorów, uprawiających przestrzeń poniżej wymaganego minimum.

Ceny wykupu surowców od plantatorów od ostatniej 12 procent, powyżki w marcu br. pozostały nadal niezmiennione, przewidują jedynie wyżej wspomniane premje i kary. Plantatorzy koncesjonowani, uprawiający powyżej 500 m² przy dostawie od 100 do 1000 kg. surowca, otrzymują premje w wysokości 10 procent przy dostawie ponad 1000 kg surowca w wysokości 15 procent przypadającej na dostawiony surowiec należności. Plantatorom, uprawiającym poniżej 250 m² potrącone będzie 35 procent, uprawiającym od 250—400 m² — 25 procent uprawiającym od 400—500 m² — 15 procent przypadającej należności.

Wyznania niemieckie o Korzyściach dla Gdańska z zespolenia z Polską.

W „Dresdner Neueste Nachrichten“ pojawiła się niedawno niezmiernie ciekawa korespondencja z Gdańska, podkreślająca korzyści, jakie płyną dla Gdańska z jego gospodarczego zespolenia z Polską. Autor artykułu rozważa obecny stan gospodarczy Gdańska i dochodzi do wniosku, że zawarcie układu polsko-niemieckiego wpłynie również na dalsze polepszenie gospodarki Gdańska. Stanie się to jednak nie zaraz i sytuacja może być nawet dla W. M. niepomyślna z początku, o ile układ polsko-niemiecki poćgnie za sobą rewizję dotychczasowych polskich taryf przewozowych. Taryfy te bowiem były dla Gdańska wyjątkowo korzystne i pozwalały mu zagarnąć cały prawie polski eksport i skutecznie rywalizować w tej mierze z portami niemieckimi.

Jest to mimowolne przyznanie ze strony niemieckiej korzyści, jakie ciągnie Gdańsk ze specjalnego swego stosunku z Polską.

Nadzwyczajne zebranie Rady Nadzorczej Centralnej Kasy Rzemieślniczej.

odbyło się dnia 9 bm. wieczorem w Toruniu, na którym to zebraniu oprócz całej Rady Nadzorczej był również obecny patron Związku Spółek Zrobotkowniczych i Gospodarczych p. dr. Sejdltz z Poznania.

Po przeprowadzeniu szczegółowej Instrukcji Kasy Rzemieślniczej p. patron stwierdził nadzwyczajny rozwój Kasy, co podkreślił w swem przemówieniu na odnośnym zebraniu.

P. Patron zapoznał się z zadaniami i założeniami gospodarczymi Kasy i przyrzekł jaknajdalej idącą pomoc tejże.

Wiadomości z Radzyna.

(Od wł. koresp. „Gońca Nadwiślańsk.”)

— W ubiegłą niedzielę urządziło miejscowe Towarzystwo Łowców i Wojaków w sali Strzelniczej zabawę zimową — dla członków Towarzystwa.

— Stan pogody. W ostatnich dniach śnieg stał. Utworzyło się wielkie błoto. Dnia 11-go bm. rano — dżdżyło, w południe słońce, zaś wieczorem dosyć pogodnie.

Radzyn okolony jest z trzech stron łąkami nisko położonymi, które na skutek roztopów zamieniły się w jeziora, gdyż woda w nadmiernej ilości, płynąca strugami z pośród łąk, wylała się. Miasto stoi niby wyspa na wodzie.

— Magistrat na ostatnim swem posiedzeniu w dniu 10 bm. uchwalił nie zatwierdzić propozycji komisji do badania cen — ustalającej cenę chleba żytniego z wymiálu 65 proc. po 30 groszy za funt i ustalił cenę chleba na 28½ groszy za funt.

— Nieomal straszne nieszczęście. Przed kilku dniami p. Dramiński, kupiec z Radzyna przejeżdżając w Melnie-dworzec szosą przez tor kolejowy bardziej ożywionym ruchem kolejowym, nie trudno o wypadek, zwłaszcza, że szosa ta jest główną arterją komunikacji kolejowej Pomorza — łączącą Warszawę z Gdańskiem.

Nawiązując do powyższego, nadmienić wypada, że władze kolejowe postarać się winny o barjery na szosie Radzyn-Grudziądz przy stacji kolejowej w Radzynie, gdyż przy obecnym bardziej ożywionym ruchu kolejowym, nie trudno o wypadek, zwłaszcza, że szosa ta jest główną arterją komunikacji kolejowej Pomorza — łączącą Warszawę z Gdańskiem.

Wiadomości z Tucholi.

(Od wł. koresp. „Gońca Nadwiślańsk.”)

— Kłeska P. P. S. W ub. niedzielę odbył się w lokalu p. Skórki wiec, zwołany przez P. P. S. Tasiemcowy referat o wyborach wygłosił p. Guziulek z Grudziądza. Wywody mówcy niebardzo trafiały słuchaczom do przekonania, zwłaszcza tam, gdzie mówca atakował rząd Marszałka Piłsudskiego. To też często przerywano referat, ykońcu zaś nikt już nie słuchał. W dyskusji zabierali głos mówcy z Grudziądza oraz z Tucholi. Wszyscy ostro krytykowali stosunek P. P. S. do rządu, jeden zaś wykazywał wielką bezpodstawność twierdzenia, że rząd Marszałka Piłsudskiego zbyt wielkie ma starania około stworzenia wielkiej armii narodowej. Dobrą odprawę dostał p. Guziulek za twierdzenie, iż tylko P. P. S. walczyła o niepodległość Polski. P. M. wskazał na środki, którymi dręczyli Polaków Niemcy, wykazał p. Guziulkowi jasno, iż w swem twierdzeniu bardzo przeholował. W odpowiedzi chciał referent ratować sytuację i wydobyć chociaż okrzyk na cześć P. P. S., jednak usłyszał gromkie: niech żyje Marszałek Piłsudski! Dodać można i to, że gdy p. Guziulek chciał atakować K. Unję Z. Z. — profesty z sali zamknęły mu usta. Sromotna kłeska nie zachęci chyba p. G. do powtórnej wizyty w Tucholi — temwięcej, że przez przeciąg pięciu

lat nie pokazał się weale — obecna mu była sprawa robotnicza w naszym mieście. Twierdzeniem, że P. P. S. atakuje tylko rząd, a nie Marszałka Piłsudskiego, nie zamydli nikomu oczu. Ludność nasza stoi twardo przy tym, który Polskę prowadzi ku lepszej przyszłości!

— Koncert. W niedzielę popołudniu odbył się w hotelu du Nord koncert orkiestry mandolinistów. Sala niebardzo była zapelniona — a szkoda, bo gra była piękna, zwłaszcza doskonale odtworzone dumki ukraińskie. Zespół ten opuszcza w najbliższych dniach Tucholę, by dalej koncertować w Bydgoszczy.

— Z karnawału. W ub. środę odbył się królewski bal Bractwa Strzeleckiego. Bawiono się w doskonałym nastroju do późnego rana — temwięcej, że był to bal maskowy. — W przyszłą środę odbędzie się bal Czerwonego Krzyża. Zaproszenia już porozsyłano. Funkcje gospodyń pełnią pp. drowa Drzywiejska, starościna Tollikowa, Lamparska i in. Zdradzić można, iż będą takie niespodzianki, jakich nikt jeszcze nie widział w Tucholi.

— Stan pogody. Po kilku dniach odwilży i deszczów, dzisiaj znów przymrozek.

Wiadomości z Tczewa.

(Kor. wł. „Gońca Nadw.”)

— Ze szkoły morskiej. Dnia 7 i 8 lutego br. odbyły się w szkole morskiej egzaminy państwowe na dyplomy szypra I i II klasy oraz maszynisty okrętowego I i II klasy. Do egzaminów zgłosiło się 11 kandydatów, z których egzamin na szypra I klasy zdał jeden kandydat, na szypra II klasy za 6, na maszynistę okrętowego I klasy 1 i na maszynistę II klasy 2. Jako delegat Ministerstwa Przemysłu i Handlu obecny był na egzaminach radea ministerjalny p. Tadeusz Stecki, kapitan żeglugi wielkiej.

— Nowy dom mieszkalny budowany obecnie przez tutejszy magistrat, ukończony zostanie prawdopodobnie na lato br. i mieścić będzie 32 rodzin. Nadesłano już około 300 wniosków, od tych, którzy czekają na mieszkanie.

— Kronika policyjna. Do kary zapisano 7 właścicieli domów za nieoczyszczenie ulic i chodników. Zapisano również pewną osobę za uprawianie handlu na nieprzepisowy patent. W pewnym lokalu skradziono pewnej osobie wykaz osobisty.

— Ceny targowe. Na ostatnim targu, dnia 11 lutego placono następujące ceny: za funt masy 2.30—3.00 zł; mendl jaj 4.20—7.50 zł; karbonada 1.50—1.60; smalec 2.40—2.50; ryby do pieczenia

50—80 gr.; świeże śledzie funt 50—70 gr; kartofle centnar 6.50—8.00 zł.

— Falszywe pięciozłotówki. W jednym z tutejszych składów pewna pani zamierzała zapłacić za nabyty towar falszywymi pięciozłotówkami. Rozpoznano jednak natychmiast falszywe pieniądże i zawołano policję, która odprowadziła paniusie do więzienia sądowego.

— Tutejsza policja aresztowała robotnika Nowaka z pobliskich Subków i robotnika Zielińskiego z Tczewa, którzy już kilka razy byli karani za kradzież i podejrzani są jako wykonawcy napadu rabunkowego na urzędnika pocztowego Adamskiego w Tczewskich Łąkach.

— Zginął bez śladu. We wtorek zaginął bez śladu 13-letni Klemens Kruczynek, syn urzędnika kolejowy, zamieszkały przy ul. Podgórznej 8. — Chłopiec uczęszczał do drugiej klasy tutejszego gimnazjum. Wszelkie poszukiwania podejmowane u krewnych i znajomych pozostały bez skutku. Chłopiec miał zranioną rękę i nosił bandaż. Ktoby wiedział o jego miejscu pobytu, niech doniesie rodzicom.

— Nocna służba aptek. Od soboty, dnia 11 bm. do soboty, dnia 18 lutego jest otwarta w noc apteka pod „Złotym Lwem” przy ulicy Mielkewicza.

zewskiej i tu z okna 5 piętra klatki schodowej rzucił się na bruk podwórza.

Śmierć nastąpiła momentalnie.

Tragicznie zmarły oficer liczył lat 40, pozostawił żonę i dziecko.

Zwiłki zabrano do prosektorjum szpitala Ujazdowskiego. Żandarmerja rozpoczęła swe śledztwo, które jednak nie kryje żadnej tajemnicy poza wielkim rozstrojem nerwowym.

Tabela

wygranych loterii fantowej legii inwalidów Wojsk Polskich.

Oddział w Poznaniu.

Ciągnięcie odbyło się dnia 30 stycznia 1928 r. w sali Domu Królowej Jadwigi, Aleje Marcinkowskiego nr. 1, pod kontrolą organów Kontroli Skarbu.

Główne wygrane

padły na następujące numery: 24896 motocykl, 49349 sypialnia, 32003 garnitur klubowy, 21658 urządzenie kuchenne, 26462 maszyna do szycia, 24866 maszyna do szycia, 46410 maszyna do szycia, 14394 gramofon, 10221 gramofon, 41149 rower, 35558 rower, 20457 zegar stojący, 25442 leżanka z koldrą, 19086 sztuciec srebrny, 39358 zegarek kieszonkowy złoty, 26929 zegarek kieszonkowy złoty, 2059 zegarek kieszonkowy srebrny, 19058 zegarek kieszonkowy srebrny, 44939 serwis na 12 osób, 29848 walek płótna, 32499 walek płótna, 12298 walek płótna, 38783 walek płótna, 14771 dywan pokojowy, 14394 waliza skórkowa, 27000 radio aparat 6 lamp., 25707 radio aparat 4 lamp., 22135 radio aparat 2 lamp., 48217 radio aparat detektorowy, 19038 radio aparat det., 12549 radio aparat det., 5537 radio aparat det., 1801 radio aparat det., 8254 radio aparat det., 47233 radio aparat det., 22860 radio aparat det., 43956 radio aparat det., 19084 radio aparat det., 21603 radio aparat det., 21990 radio aparat det., 22158 radio aparat det., 29198 radio aparat det., 10670 radio aparat det., 498 radio aparat det., 5537 radio aparat det., 106 radio aparat det., 34 radio aparat det., 5048 radio aparat det., 22881 15 m. materiału na ubr. męskie, 36498 15 m. materiału na ubranie damskie.

Drobne wygrane:

12	16	18	20	22	26	29	32	37	39	41
45	47	49	52	54	56	62	64	69	72	76
78	82	84	88	91	95	97	120	29	38	60
69	70	85	97	207	22	39	42	51	60	82
97	304	5	6	21	23	25	28	30	33	35
37	40	42	45	48	52	53	58	61	64	67
69	71	74	78	97	411	27	42	44	57	73
88	89	513	18	23	28	32	39	41	45	50
55	60	72	77	79	50	84	663	25	49	61
75	87	703	14	24	62	73	89	806	27	39
54	67	91	911	32	47	60	72	76	77	78
85	86	94	99	1008	24	36	52	81	1101	27

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Nowa pragmatyka oficerska.

Pisma warszawskie dowiadują się, że opracowany jest w ministerjum spraw wojskowych projekt nowej pragmatyki oficerskiej, która ukaże się jako rozporządzenie Prezydenta Rzplitej. Rozporządzenie to ukaże się w ciągu miesiąca.

Nowa pragmatyka zawierać będzie szereg zmian w stosunku do dotychczasowych przepisów.

Między in. dla podporucznika i porucznika przewidziane będzie minimum 4 lat w jednym stopniu. Przepisana będzie kaucja dla oficerów, wchodzących w stan małżeński, poatem małżeństwo dozwolone ma być tylko oficerom od kapitana włącznie. Podporucznikom i porucznikom nie będzie wolno się żenić.

Wzywani'e policjantów do świadczenia w sądzie.

Ministerstwo spraw wewnętrznych zwróciło się do ministerstwa sprawiedliwości ze skargą, że sądy pokoju w okegach sądów apelacyjnych w Warszawie, w Lublinie i Wilnie bardzo często wzywają do rozpraw karnych wszystkich funkcjonariuszów policji, mających choćby najluźniejszą styczność ze sprawą, co odrywa ich od zwykłych czynności.

Na skutek powyższego p. minister sprawiedliwości polecił prezesom sądów apelacyjnych, by wydali niezwłocznie zarządzenia sędziom pokoju wzywania z pośród funkcjonariuszów policji tylko tych świadków, których zeznania mogą mieć dla sprawy istotne znaczenie.

Kpt. Pieniążek roztrzaskał się o bruk.

Samobójstwo nerwowo chorego oficera.

Warszawa, 13. 2. Skokiem samobójczym z 5-go piętra zakończył swoją tragedję żywiową pacjent oddziału neurologicznego szpitala Ujazdowskiego, kpt. Rudolf Pieniążek, oficer korpusu sądowego, ostatnio przydzielony do sądu rejonowego w Skierniowicach.

Od kilku miesięcy przebywał on na tym oddziale jako ciężko chory nerwowo i stan jego zdrowia nie polepszył się.

Wzrastająca wciąż depresja psychiczna podszeptała mu myśl samobójczą. Wymknawszy się ze szpitala niepostrzeżenie kpt. Pieniążek udał się do domu Nr. 7 przy ul. Słu-

KRONIKA GRUDZIĄDZKA

W dniu imienin wieszujemy:

Dziś: Wtorek, Walentemu.

Jutro: Środa, Faustynowi.

Wschód słońca godz. 6 m. 52. Zach. godz. 4 m. 47.

Wschód księżyca godz. 2 m. 56. Zach. 11 m. 3.

Teatr Miejski.

— **DZIŚ „DUDEK“.** Przewyborna ta farsa bezwzględnie przyciągnie tłumy publiczności, tembardziej, że dachód przeznaczony jest na schronisko dla weteranów sztuki w Skolimowie, t. j. dla tych, którzy przez większą część życia głosili słowo polskie ze sceny, a że droga ich nie była usłana różami, niechże więc na starość mają zapewniony dach nad głową. — Początek o godz. 7½ wieczorem. Abonament ważny, lecz z powodu tak wzniesłego celu bezprocentowy.

— **„GRUDZIĄDZ SZALEJE“.** Nowa rewja urozmaicona popisami baletowymi Cassana, wystawiona będzie poraz pierwszy w nadchodzący czwartek. Ta krótka notatka wystarczy, że na nową rewję, której akcja się odgrywa. I akt na Placu 23 Stycznia przed Wielkopolką, II akt w Teatrze, III akt w Mazurce. Pokup na bilety będzie tak wielki, że w dniu przedstawienia kasa biletowa w teatrze będzie zamknięta. Bilety w cenie od 1.— do 4.— zł. już nabywać można w dziennej kasie. Abonament ważny, lecz bezprocentowy.

— **ORDONÓWNA I JAROSSY,** ulubieńcy Warszawy, zawiatają do nas na jeden wieczór w nadchodzący piątek. Bliższe szczegóły podamy w jutrzejszym numerze.

— **SOBOTA PRZEDSTAWIENIE POPULARNE.** Afisz zapowiada od 40 gr. do 150 zł. świetną farsę „Dom Warjatów“. Początek o godzinie 7½ wieczorem.

Kina.

— **KINO „APOLLO“** wyświetla na wszechstronne życzenia dziś poraz ostatni największy superszlagier obecnego sezonu, dramatu sere, p. t. „Uśmiech losu“, według głośnej sztuki Wł. Perzyskiego. W roli głównej: Jadwiga Smosarska, Junosza-Stępcowski, Józef Węgrzyn, Bodo i wielu innych.

Film ten zaliczyć możemy do najwspanialszych filmów polskich, w którym wszystkie poszczególne fragmenty wyposażone są w najwspanialsze efekty kinowe.

— **KINO „ORZEŁ“** demonstruje niebywałą, nadzwyczaj zachwycającą sensacją p. t. „Bohater chińskiej spelunki“ w dwóch serjach w jednym programie z Edy Pollo w roli tytułowej. Ponadto przepikantna farsa „Rywał“ oraz nowości z całego świata. Razem 19 aktów.

— **BIURA Okręgowego Komitetu Wyborczego Katolickiej Unji Ziemi Zachodnich** znajdują się na ul. Mickiewicza 8, telefon 80 (lokal „Gońca Nadwiślańskiego“).

Do Okręgu Wyborczego grudziądzkiego nr. 30 należą powiaty: Grudziądz miasto i powiat, Świecie, Tuchola, Chojnice, Sępólno. Do biura Okręgowego Komitetu Wyborczego należy kierować wszelkie sprawy, związane z akcją wyborczą **KATOLICKIEJ UNJI ZIEMI ZACHODNICH.**

— **NA CELE DOBROCZYNNNE.** Jak nas informują, Inw. Spółdz. w Grudziądzu uchwaliła na swym walnym zebraniu w dniu 11 b. m. wypłacić na cele dobroczynne z osiągniętych zysków za rok 1927 z następującym przeznaczeniem: 50.— zł. dla Sekcji Inw. Wojsk Polskich w miejscu i 100.— zł. na ręce p. Prezydenta.

— **ZAWIADOMIENIE „RODZINY WOJSKOWEJ“.** Zarząd „Rodziny Wojskowej“ zawiadamia żony oficerów i podoficerów, że dnia 21 lutego b. r. rozpocznie się 3-ci kurs robót ręcznych, a mianowicie: włóczkarstwo, roboty na widełkach, koronki na drutach, klockowe, filo i teneryfy, мережки rosyjskie, haft biały, kolorowy i aplikacje.

Lekcje robót ręcznych odbywać się będą we wtorki i czwartki, od godziny 16—18-tej.

Oplata od osoby wynosi miesięcznie 3.— zł.

Bliższych informacji udziela Sekretariat w poniedziałki, wtorki i czwartki od godziny 16.30 do 17.30 w lokalu „Rodziny Wojskowej“.

— **SZLACHETNY CEL ZABAWY.** Celem powiększenia biblioteki grudziądzkiej policji urzędującego Komitetu Obywatelski — specjalnie na ten cel powołany — wielką zabawę karnawałową.

Nie wątpimy, że zabawę tę zaszczyca swą obecnością najszersze sfery obywatelstwa Grudziądza, by okazać naszej dzielnej policji swą sympatię i uznanie. Będzie to godne zakończenie karnawału.

Zabawa odbędzie się w „Bagateli“ w sobotę dnia 18-go b. m.

— **BAL CHÓRU „ECHO“.** Nadchodząca niedziela, a w szczególności jej wieczór przeżywać będziemy w miłych płasach, jakie nam obficie i z różnemi jeszcze innymi atrakcjami przygotowuje pomyslowy i doświadczony z tego rodzaju imprez komitet balu. Bal chóru „Echa“, to nie zwykła sobie tańcówka, nie, a będzie to wspaniała, tak pod względem doboru gości, jak i programowym bal... Zaznaczyć wypada, że w okresie karnawałowym tyle tych balu, a tak różnorodnie reklamowanych, że nie dziwnego, że często społeczeństwo poprostu z góry już z nieufnością do niektórych się odnosi. Otóż dlatego właśnie musimy z całą stanowczością podkreślić, że czynimy się odpowiedzialnymi wobec uczestników balu za ścisłość programu, który szczegółowo podamy. Przedewszystkiem zacytnamy od orkiestry: Orkiestra przygrywać będzie p. Hassa, no a jako taka, ma już od paru lat ustaloną renomę w Grudziądzu — najlepszej orkiestry półsymfonicznej. A następnie sala?... Salę pod „Złotym Lwem“, wszyscy znają, że jest aczkolwiek nieco skromna w rozmiarze, to jednak nie mniej b. elegancka, a na dzień 19 zostanie jeszcze specjalnie artystycznie dekorowana. Z tańców charakterystycznych przewidziano są: Polonez, Walc z kwiatami, Polka z figurami i Mazur, — pozatem nieustannie przepłatać będą najnowsze Schymi, Charlestony, Fokstroty i wiele wiele innych. — Dogodność tego lokalu jest i wtem bardzo korzystnie różniąc się od innych, bowiem dolna część jego posiada dużo sal restauracyjnych, gdzie w tym dniu specjalnie kuchnia wystąpi z najsmaczniejszymi potrawami, tak gorącym jak i zimnym. A więc już dziś niechaj wszyscy racza pamiętać, że w dniu 19 lutego od godz. 10-ej wiecz. czeka ich nieczęsta okazja zabawienia się już na długi czas, boć zapamiętać musimy, że poś nam już ukradkiem za kołnierza zagląda, a więc do zabawienia się 19 lutego pod „Złotym Lwem“.

— **ZEBRANIE MIESIĘCZNE TOWARZYSTWA SAMODZIELNYCH KUPCÓW** odbyło się 8 lutego br. pod przewodnictwem wiceprezesa Towarzystwa p. Heinkego. Po powitaniu jako nowego członka p. Szmecchla i jako gościa p. T. Krynickiego, najważniejsze przepisy, odnoszące się do złożenia zeznania do podatku przemysłowego i dochodowego zakomunikował dr. Rzepecki. Po odpowiedzi na kilka zapytań członków Tow., uchwaliło poczynić kroki, aby termin do złożenia zeznań do podatku dochodowego, przypadający na dzień 1 marca, przedłużyć do 1 kwietnia jak to było w poprzednich latach, gdyż sporo firm nie ukończyło jeszcze zestawienia bilansu. Zakomunikowano następnie członkom sprawę waloryzacji cel, wyniki interwencji w sprawie zmiany godzin w szkołach dokształcających oraz zaapelowano o poparcie celów Komitetu Zwalczenia zebraństwa, którego listki zakupiło już 90 przedsiębiorstw poczem zebranie zamknięto.

— **ROZNIKA 10-letnia WIEKOPOMNEJ SZARZY POD ROKITNĄ,** będzie obchodzona uroczysto w dniu 15 lutego br. o godz. 8 wiecz. w sali Arendta, ul. Lipowa, róg ul. Fortecznej. Urazcza ją grudziądzka Placówka Hallerczyków, ponieważ szwadron, który ją wykonał, należał do II brygady generała Hallera.

Błękitna armja Hallera związana jest na zawsze z historją Grudziądza, gdyż 20 stycznia 1920 r. zrzuciła kajdany pruskie, a połączyła miasto nasze z Polską. Obowiązkiem więc patriotów jest przybyć tłumnie na tę uroczystość, zwłaszcza, że wstęp jest bezpłatny.

— **AKADEMJA SZERMIERCZA.** Staraniem niedawno zorganizowanej sekcji szermierczej Tow. Sport. Olympia, odbył się w piątek, dnia 10 bm. w Domu Towarzystw propagandowy wieczór szermierczy, który zgromadził około 150 widzów. Program wypełniły pokazowe oraz prawdziwe walki na szpady, florety oraz szable, które wykonali instruktorowie obozu szkolnego kawalerji. Walki oraz pokazy prowadził por. Koprowski, który zaznajomił zebraną publiczność z szlachetnym sportem szermierczym.

— **Z PLACÓWKI HALLERCZYKÓW.** W niedzielę, dnia 12 bm. odbyło się w lokalu p. Arendta nadzwyczajne zebranie Placówki Hallerczyków pod przewodnictwem prezesa p. Kaźmierskiego.

P. prezes Kaźmierski powitał w serdecznych słowach seniora Sokolstwa Pomorskiego, p. K.

Gaczarzewicza, którego uczczono przez powstanie z miejsce.

Sprawozdanie z akademji ku czci 8-mej rocznicy wkroczenia wojsk polskich — zdał p. wiceprezes Binkowski, a prezes złożył serdeczną podziękę, tak prezesowi jak i członkom, którzy się przyczynili do upiększenia tego wieczoru.

Dalej nastąpiło dekorowanie zasłużonych działaczy odznaką honorową „Mieczycy Hallerskich“ i to ks. prałat Łukaszkiewicz, p. Stanisława Kunza i wiceprezesa p. Binkowskiego założyciela i długoletniego prezesa placówki; dodać muszę, że honorowy prezes p. Krakowiak przed kilku dniami tą odznaką został dekorowany.

Do dekorowanych wzruszająco przemówił prezes p. Kaźmierski, a podziękowali p. Binkowski serdecznym przemówieniem, a tak samo ks. Łukaszkiewicz i p. Kunz, jak nie mniej zabrali głos pp.: Krakowiak, Gaczarzewicz i in. Seniorowi Sokolstwa zgotowano żywiołową manifestację, a p. Gaczarzewicz rozczulony do głębi, dziękował za te owoce.

Po wyczerpaniu porządku obrad, zamknął prezes p. Kaźmierski to nader interesujące zebranie.

— **ZABAWA KARNAWAŁOWA W SOKOLE I.** W sobotę, dn. 11 odbyła się w Tivoli zabawa karnawałowa oddziału mandolinistów, która wypadła wprost świetnie. Sala ładnie była udekorowana i stosownym światłem oświetlona.

Zauważyliśmy na balu prezesa dzielnicy p. Wł. Samolińskiego, naczelnika okr. III p. Dostatniego, z Sokola żeńskiego p. skarbniczkę Dostatnią, Zalewską naczelniczkę i inne, z Sokola II prezesa p. Degórskiego, z Sokola konnego p. Skowrońskiego, a z inteligencji p. dyr. Borowskiego oraz przedstawicieli prasy.

Za najładniejszą maskę I-szą nagrodę otrzymała p. Joanna Doehler, II p. Leokadja Sucharska, a III p. Marta Jankowska.

Zabawa w miłym nastroju przeciągnęła się aż do rana.

— **POWSTANIE W DRAGASZU NOWEGO GNIAZDA SOKOLEGO.** W sobotę, dnia 11 bm. odbyło się w Michalu, w lokalu p. Saleczyńskiego zebranie, w celu założenia „Sokola“. Inicjatywę ku temu dało gniazdo II Chełmińskie Przedmieście z wiceprezsem p. A. Czaplickim na czele, a do skutku przyszło dzięki staraniom p. Wasagi. Z Grudziądza zauważyliśmy na tem zebraniu z ramienia okręgu III naczelnika Dostatniego, sekretarza Szubrycha z gniazda I, wiceprezesa p. Federskiego, z Sokola konnego p. Skowrońskiego, a z Sokola z Chełmińskiego Przedmieścia pp. wicepr. A. Czaplickiego, naczelnika Grossa, sekretarza Cywińskiego i Dewskiego.

Zebranie zagaił p. A. Czaplicki, przewodniczył p. naczelnik Dostatni. Po omówieniu i przedyskutowaniu tej sprawy, wybrano komitet, który zajmie się zwołaniem zebrania organizacyjnego. Przew. tegoż jest p. Wasag, czł. pp. Kikulski, Kozyński i Osieński.

Pierwsza lekcja odbędzie się w środę, która kierować będzie p. Gross, naczelnik gniazda II. Po wyczerpaniu porządku obrad, zebranie zamknięto.

Apelując do Szan. Obywatelstwa, aby wstąpił w szeregi Sokole, a młodzież posyłał na ćwiczenia gimnastyczne.

— **RUCH LUDNOŚCI** za czas od 6-go lutego do 11 lutego. Urodzenia: Robotnik Bronisław Sieradzki — syn; urzędnik państwowy Arnold Belke — córka; majster wojskowy Wiktor Mroczyski — syn; ślusarz kolejowy Józef Czepkowski — syn; robotnik Julian Bonkowski — syn; elektryk Marcin Cichocki — syn; Robotnik Paweł Majewski — syn; robotnik Jan Łazarski — córka; domowy Bronisław Banach — syn; górnik Marcin Witkowski — córka; robotnik Jan Smagalski — córka; stolarz Feliks Łojewski — córka; robotnik Stanisław Osieński — córka; robotnik Bronisław Sawicki — syn; nauczyciel Feliks Chmielewski — syn; szewc Franciszek Krause — syn; robotnik Bronisław Mroczyski — syn; robotnik Paweł Trykowski — córka; robotnik Jan Ciszewski — córka; plutonowy zawodowy Józef Smeja — syn; rzeźnik Franciszek Burnicki — syn; rzeźnik Stefan Jabłoński — syn; kolejarz Alojzy Rutecki — syn; murarz Franciszek Malinowski — córka; szofer Józef Szrama — córka; dekorator Jan Maćkowski — córka. 2 dzieci nieślubnych płci męskiej; 3 dzieci nieślubnych płci żeńskiej.

Zgony: Gertruda Gussmann 9 mies.; kapitalista Piotr Nawrocki 84 lat; Rozalja Zywiecka 1 godz.; Gertruda Toews 2 mies.; Jerzy Goniszewski 2 mies.; rolnik Walerjan Buczkowski 38 lat; Weronika Maślińska, z domu Gmińska 62 lat; kolejarz Franciszek Kundel 39 lat; Ewa Nurkowska 3 mies.; Mieczysław Rutecki 5 minut; wdowa Wilhelmina Numeracka, z domu niewiadomo 69 lat; wdowa Henriette Kiwitt, z domu Stutzke 72 lat.

Małżeństwa: Inżynier Samosław Kempa z Grudziądza z Janiną Święcką z Grudziądza. Urzędnik kolejowy Jan Babski z Nowogomiasta z Anną Lewandowską z Grudziądza. Plutonowy zawodowy Zygmunt Nadolny z Grudziądza z Jadwigą Manikowską z Grudziądza. Kupiec Jan Kotecki z Jastarni, powiat morski z Franciszką Reznier z Grudziądza. Naczelnny dyrektor fabryk Janusz Czarliński z Grudziądza z Zofją Csaky-Fallavieny z domu Pobóg-Niemętowska z Kłęczkowa, powiat chełmiński. Plutonowy zawodowy Bolesław Binkowski z Grudziądza z Klarą Karską z Grudziądza. Robotnik Antoni Wrzesiński z Grudziądza z Klarą Weihs z Grudziądza. Kowal Jan Kwiatkowski z Lisówka powiat gniewski z Marjaną Matuszewską z Grudziądza.

Życia naszych Towarzystw.

(rt) W środę, dnia 15 bm, o godzinie 6.30 rano odbędzie się w kościele farnym msza św. za duszę zmarłej członkini Towarzystwa Czytelni dla kobiet św. p. Józefy Kalinowskiej. Upraszam członkinie o liczny udział w nabożeństwie i o modlitwę za duszę śp. Zmarłej.

Za Zarząd. (—) H. Kruszonowa, przew.

(rt) Stowarzyszenie „Rodzina Wojskowa“. Nijęszem podajemy do wiadomości ogółu pań członkiń oficerowych i podoficerowych, że przed świętami Wielkanocnymi chcemy urządzić sprzedaż robót ręcznych. Prosimy więc uprzejmie wszystkie panie, któreby zechciały dać nam swoje roboty w komis. o łaskawe zgłoszenie się do Sekretariatu. Sekretariat otwarty codziennie prócz soboty od godz. 16.30 do godz. 17.30 — kszary gen. Hallera ul. Lipowa 16 p. a p.

Zarząd R. W.

(rt) Sekcja Bokserska Tow. Sport. Olymp'a. Treningi bokserskie pod fachowem kierownictwem p. por. Koprowskiego odbywają się w środy i piątki od godz. 17.30 na górnej sali Domu Towarzystw przy ul. Moniuszki. Ze względu na zbliżające się zawody o mistrzostwo, upraszam o regularne uczęszczanie. Sadłowski, kier. sekcji.

(rt) Żeńskie Tow. Głmn. „Sokół“ zwołuje na dzisiaj, wtorek, swoje miesięczne zebranie, które odbędzie się w lokalu p. Kellasa przy ul. Wybickiego o godz. 7.30 wieczorem. Na porządku obrad: referat p. dyr. Zakrzewskiej oraz omówienie wieczorku tanecznego, który ma się odbyć przed zakończeniem karnawału. Uprasza się przeto o kompletne stawienie się wszystkich członkiń.

Zarząd.

(rt) Baczność Hallerczycy! Placówka Hallerczyków w Grudziądzu urządza w środę, dnia 15 bm. wieczorek ku czci 10-jej rocznicy pamiętnej bitwy pod Rarańczą. Na ten obchód przyrzekł swe przybycie prezes okręgu p. Stanisław Palaszewski z Bydgoszczy.

Obchód ten odbędzie się w lokalu p. Arendta przy ulicy Lipowej o godz. 8 wieczorem. Uprasza się, aby wszyscy członkowie i sympatycy wraz z swymi rodzinami na takową jaknajliczniejszą przybyli, aby skromnie i godnie uczcić ten wielkopomny dzień i oddać cześć zasłużonym bohaterom.

Niechaj więc w środę, dnia 15 bm. nie braknie nikogo. Wszyscy Hallerczycy w karnym ordynku stawiają się, bo tego wymaga obowiązek i sprawa nasza. Cześć!

Za zarząd: Kaźmierski, prezes.

(rt) Ćwiczenia Sokoła I odbywają się co wtorek i piątek w sali gimnastycznej gimnazjum klasycznego przy ul. Sienkiewicza dla młodzieży od 18.30—19.30 i dla druhów od 19.30—21-szej.

(rt) Bibulkowy bal dziecienny urządza „Rodzina Wojskowa“ w salach kasyna 16 pułku art. pol. 19 lutego (w niedzielę), początek o godz. 15-ej (3). Tańc. bufet. Sala ogrzana.

Z sali sądowej.

UKARANI ZA KRADZIEŻ DWÓCH ŚWINI. W dniu 10 lutego 1928 r. przyprowadzeni zostali z aresztu śledczego na ławę oskarżonych 11-ej Izby karnej Sądu okręgowego w Grudziądzu niejaki Franciszek Wydrzyński, szewc z Nowego Dworu, pow. Grudziądz, liczący lat 50, oraz Alojzy Osiński, robotnik z Nowego Dworu, liczący lat 26, obok których zasiadł na ławie oskarżonych Wojciech Górny, robotnik z Bursztynowa, liczący lat 55. Akt oskarżenia zarzucił im to, że w nocy na 1 listopada 1927 r. wspólnie włamali się do zagrody dzierżawnej domeny p. Wyganowskiego w Golebiewku i zabrali dwie świnie wartości 450.— zł. Wydrzyński i Osiński byli już poprzednio kilkakrotnie za kradzież karani.

Rozprawie przewodniczył prezes Sądu okręgowego p. Łachecki, oskarżał prokurator p. dr. Koppel. Po przeprowadzonej rozprawie prokurator wniósł o ukaranie oskarżonych

Wydrzyńskiego na karę więzienia 1 i pół roku; Osińskiego na karę więzienia 1 rok; Górnego na karę 6 miesięcy więzienia. Ostatniemu o warunkowe odroczenie kary na przeciąg lat 3. Po naradzie sędziów, przewodniczący ogłosił wyrok, mocą którego oskarżeni zasądzeni zostali w myśl wniosku prokuratora.

— Feliks Kietzmann, gołnec z Grudziądza, liczący lat 18, oskarżony, że w dniu 9 paźd. 1927 r. wszedł do mieszkania p. Tadeusza Łapisa przy ul. Ks. Budkiewicza 25, otworzył szufladę przy biurku fałszywym kluczem i zabrał 227 złotych gotówki, poczem kupił sobie ubranie, skrzypce i inne drobne rzeczy. Oskarżony do winy się przyznał. Po przeprowadzonej rozprawie i naradzie sędziów, przewodniczący ogłosił wyrok, mocą którego K. zasądzony został na 4 miesiące więzienia, z warunkowym odroczeniem.

— Łucja Więckowska z Grudziądza, oskarżona o kradzież półmisku szklanego i sosjerki na szkodę p. Artura Martina, koszuli, 2 czapek męskich i pończoch nieznanym poszkodowanym, zasądzoną została na 3 miesiące więzienia. W. była już poprzednio dwukrotnie za kradzież karana.

— Olejniczak Józef z Grudziądza oskarżony o sprzeniewierzenie zegarka, łańcuszka, koszul, skarpet, rekawiczek, bransoletki, pierścionka oraz 200.— zł. gotówki na szkodę ufanów tutejszych 18 pułku, zasądzony został na 1 miesiąc więzienia z zamianą na grzywnę 150.— zł.

Obywate'le!

POLSKI BIAŁY KRZYŻ! — Czy wiecie, jakie są jego cele?

Polski Biały Krzyż niesie naszemu żołnierzowi oświatę i pomoc duchową, zwalczając analfabetyzm litery, ducha i pracy.

Żołnierz polski, tak długo oczekiwany i wytestniony, gotów zawsze przelać swą krew za Ojczyznę i w waszej obronie. Żołnierz polski, to tarcza, o którą rozbijają się w niwecz zakusy wrogów.

P. Biały Krzyż idzie ręką w rękę z dowódcami, pracą swą chce żołnierza udoskonalić, wzmocnić jego ducha i uczynić niezwykłym obrońcą granic Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. Polski Biały Krzyż zakłada w tym celu świetlice biblioteki i czytelnie, które będą ogniskami oświaty i kultury.

Żołnierz Polski znajdzie tam po swej ciężkiej pracy godziwą rozrywkę duchową, chroniącą go przed demoralizacją, szerzoną przez wroga Państwu Polskiemu żywioly.

Tam stanie się samodzielny przez zdobycie oświaty! Tam słuchać będzie żołnierz polski odczytów i wykładów, kształcających go w fachowej wiedzy w zakresie rolnictwa, przemysłu, handlu i rzemiosła.

Polski Biały Krzyż dla tych szczytnych celów potrzebuje nietylko materialnej, lecz także moralnej wydatnej pomocy całego społeczeństwa.

Koło Polskiego Białego Krzyża w Grudziądzu apeluje do wszystkich Obywateli Pomorza, którym leży na sercu dobro Ojczyzny i jej obrońcy, o którego powinni dbać i popierać go, by swego poparcia nie odmówili w żadnym wypadku i wierzy, że wszyscy przyjdą z pomocą, zapisując się na członków Polskiego Białego Krzyża w Grudziądzu.

Zapisy przyjmuja: Skarbnik P.B.K. Koło Grudziądz — E. Doleżych. Starostwo: Sekretariat P.B.K. — Major szt. gen. Cibicki, szef sztabu 16 dyw. piech.; wszystkie redakcje pism Grudziądzkich; Dyrekcja Teatru Miejskiego w Grudziądzu, oraz Biuro P.B.K. przy ul. Kunterszyńskiej nr. 1 (Sztab dywizji) codziennie od godz. 4—6 wieczorem. Składka roczna wynosi 6 zł.

Zarząd:

Przewodnicząca: Jadwiga Rachmistrukowa. Sekretarze: Cibicki, major szt. gen.; Binder, kapitan.

Wiceprezesa: Podpułk. B. Hulciewicz, profesor Neumauer.

Członkowie Prezydium:

Boberska; Dr. Borth; Starosta Czarliń-Ki; Dyr. Czarliński; Ks. Prałat Dembek; Pułk. Dembiński; Elżanowska; Dyr. Wład. Grobelny; Prof. Jaworski; Pułk. Jarnuszkiewicz;

Kieszkowska; Pułk. Kieszkowski; Tadeusz Marchlewski, K. Maciejewska; Majowa; Pułkownik Podhorski; Br. Polakiewiczówna; Por. Rogaczewski; Inspektor Sowiński; Marszałek Szychowski; Wanda Włodkwa; Prezydent Włodek; Dyr. Tomasz Zan; Zakrzewska.

Skarbnik: E. Doleżych.

Prezesa Sekcyj:

I. Propagandowo-finansowej: Pułk. Kieszkowski.

II. Nauczania: Inspektor Sowiński.

III. Świetlicowej: Elżanowska

Kierownicy Wydziałów:

Sekcji I: a) Imprez i propagandy: Prof. Jasiński. b) Kasowego: E. Doleżych. c) Przedsiębiorstw: Prezes Władysław Grobelny.

„ II. a) Nauczania pierwszego i drugiego stopnia: Profesor Neumauer. b) Kursów specjalnych i ogólnokształc. Prof. Jasiński. c) Kursów w zakresie szkół średnich: Profesor Koźlik.

*

A więc Polski Biały Krzyż w Grudziądzu słusznie liczy na sympatyczny oddźwięk wśród szerokich kół społeczeństwa pomorskiego, które winno pospieszyć mu w jego wielkiej i doniosłej akcji z jaknajwybitniejszą pomocą. Musimy bowiem pomóc do budowy państwowości polskiej ochotniczymi siłami społecznymi, a to przez wychowanie sił twórczych, czynnych u samych podstaw naszego życia. Trudno byłoby znaleźć lepsze warunki do osiągnięcia tego celu, jak warunki, wśród jakich praca P. B. K. postanowiła sobie torować drogę do świetlanej przyszłości Polski, pragnąc przetworzyć treść życia społecznego zapomocą bohaterkiej armji naszej, w jej tak ukochanych przez naród szeregach.

Zaiste tak pojęta praca oświatowa, potrafi wreszcie uzdolnić nasz naród do świadomej, celowej i skutecznej walki o największe i najważniejsze warunki naszej przyszłej pomysłności.

Procesy, które się tam, w dolnych słojach powszechnych, odbywają od lat paru, są mało pocieszające. Zaraza bolszewicka, chociaż nie bezpośrednio może, ale pośrednio, przez ogólne zatrucie atmosfery, dociera i na wieś polską, tę zasadniczą komórkę narodowego organizmu. Gdy jak o egzotycznej sensacji zapisuje się całe szpalty dzienników o Trockich, mamy już tymczasem swoich domorosłych amatorów na sowieckie porządki, w rodzaju Dąbalów czy innych. Strajk rolny z przed lat sześciu pokazał, jakie groźne fermenty chowa w swem łonie ta wieś niegdyś „spokojna, wesola“. Tym prądom musimy przeciwdziałać, jeśli nie bezpośrednio, to właśnie pośrednio przez krzewienie wśród ludu idei zdrowych, konstruktywnych, zgodnych z interesem narodowej całości.

Polski Biały Krzyż wspólnie z Dowódcami wojsk naszych, niewątpliwie potrafi dać wsi polskiej światłych, fachowo przygotowanych, narodowo i społecznie nienoszakowanych pracowników, przedewszystkiem mogących podnieść gospodarczo, moralny i intelektualny poziom ludności. To samo dotyczy szerokich niewykwalifikowanych mas roboczych, do których najlepiej dotrzeć można na gruncie wojska.

Spieszmy więc z pomocą do Polskiego Białego Krzyża wszyscy kto żywi!

Nieśmy wszyscy ten kaganiec P.B.K. jak jakiś tryumfalny sztandar wolności, jak zwycięską broń pokoju i rozjaśnijmy w ten sposób drogi przysze kaganiami serc naszych, w których naprzekór wszystkim zakusom płonie przecież miłość Ojczyzny!

W mądrej i wzniosłej akcji Polskiego Białego Krzyża, redakcja nasza śle Zarządowi jego z głębi serea staropolskie „Szczęść Boże!“ w pracy, zmierzającej do rozwiązania najistotniejszych zagadnień społeczno-narodowych.

Od siebie na listę członków P.B.K. w Grudziądzu zapisujemy narazie kwotę 10 zł., wzywając przyjaciel naszych do zapisywania się w poczet członków P.B.K.

Redakcja „Gońca Nadw.“

Zebrańie Koła Zjednoczenia Stanu Średniego w Grudziądzu

odbędzie się w **środe**, dnia 15 bm. o godz. 7^{1/2}, wieczorem w lokalu pod Złotym Lwem.

Na porządku dziennym sprawy wyborców.

Zarząd.

KRONIKA TORUŃSKA

SEKRETARJAT STANU ŚREDNIEGO
Kolo TORUN mieści się w lokalu „Ekspozytura Gońca Nadwiśl. w Toruniu przy ul. Św. Ducha 13

Z Teatru Pomorskiego.

Dziś we wtorek po cenach niższych (od 3.50 do 0.30 zł.) jako w „Dniu Aktora” odbędzie się na dochód Związku Artystów Scen Polskich przedstawienie efektownej, 4-aktowej sztuki historycznej J. A. Hertza p. t. „Książę Józef Poniatowski”.

W **środe** olniewająca rewja „Królowa Nocy” w inscenizacji i reżyserji p. Witolda Zdzitowieckiego.

Repertuar Kin w Toruniu.

☞ KINO „PALACE” — „Czarny Pirat”.

☞ KINO „PAN” — „Postrach Puszczy”.

☞ KINO „ŚWIATOWID” — „Mogila Nieznanego Żołnierza” podług powieści Andrzeja Struga. W roli głównej: Marja Malicka.

☞ OSOBISTE. Znany chlubnie w sferach towarzyskich naszego miasta, oraz członek Rady Miejskiej p. inżynier Słachetowski, naczelnik Wydziału Eksploatacyjnego Dyrekcji Kol., przeniesiony został na stanowisko wicedyrektora Wydziału Eksploatacyjnego Dyr. Kol. w Poznaniu.

☞ 25-LETNI JUBILEUSZ PRACY SCENICZNEJ. W dniu 18 bm. obchodzić będzie p. Józef Leśniewski, artysta i kierownik artystyczny teatru miejskiego w Toruniu jubileusz 25-letniej pracy scenicznej.

Z okazji jubileuszu odbędzie się w dniu tym wroczyście przedstawienie w teatrze miejskim, na którym odegrana zostanie świetna komedia Moliera p. t. „Szkoła żon”, w której jubilat kreować będzie jedną z najlepszych ról swego bogatego repertuaru.

Nad uroczystym wieczorem jubileuszowym protektorat honorowy przyjęli pp. Wojewoda Młodzianowski, Dowódca Korpusu gen. Berbecki, Prezydent Miasta Bolt, radca miejski i decernent teatru p. Makowski, dyrektor Rygier i kierownik literacki teatru prof. Münnich.

☞ DOLNA WISŁA WOLNA OD LODÓW. Rano dnia 13 bm. przybyły do portu w Toruniu lodolamacze, które w godzinach popołudniowych wyruczyły w górę rzeki do Silna, skąd, o ile stan wody będzie korzystny, podpłyną pod Ciechocinek, gdzie rozpoczną pracę rozbijania tam istniejącego od dłuższego czasu wielkiego zatoru lodowego. Dolna Wisła od Torunia aż do ujścia, wolna jest już od lodu.

☞ NOWY MODEL FORDA W TORUNIU. W niedzielę dnia 12 bm. wystawiony został na widok publiczny w firmie „Traktor” przy ul. Królowej Jadwigi — nowy model automobilu Forda. Tłamy ludzi odwiedziły lokal firmy, oglądając i podziwiając bardzo gustowny wóz, który niejednemu napewno by się przydał, gdyby go stać było na... kupno.

☞ POMYŚLNY POŁÓW. Doszło do naszej wiadomości, że policji toruńskiej udało się przytrzymać w Toruniu niebezpiecznego włamywacza. Prowadzone dochodzenia wykazały, czy schwytyany ptaszek nie jest sprawcą szeregu włamań kasyowych, dokonanych w ostatnim czasie w Toruniu. Bliższe szczegóły tej sprawy, ze względu na prowadzone dochodzenia, trzymane są w tajemnicy.

☞ DO EMERYTÓW PAŃSTWOWYCH NA POMORZU, WDÓW I SIEROT PO URZĘDNIKACH, WOJSKOWYCH I EMERYTACH PAŃSTWOWYCH. Podajemy do wiadomości, że w Toruniu w dniu 7 stycznia br. na gruncie dotychczasowego Stowarzyszenia Emerytów zostało utworzone Okręgowe Stowarzyszenie Emerytów Państwowych Województwa Pomorskiego z siedzibą w Toruniu mające na celu zorganizowanie się emerytowanych funkcjonariuszy państwowych i zawodowych wojskowych, oraz wdów i sierot jak wy-

żej, w celu samopomocy i obrony praw materialnych emerytów.

Do Zarządu zostali wybrani na rok 1928: prezesem p. Grabowski Teofil, Mickiewicza 111, wiceprezesem p. Guziński Antoni, Piaskowa 6; skarbnikiem p. Starzycki Bronisław, Mickiewicza 136; sekretarzem p. Nieczujałhnatowicz Ludwik, Krasieńskiego 50; pomocnik sekretarza por. Tomaszewski Marjan, Franciszkańska 14.

Zgłoszenia celem wstąpienia do Stowarzyszenia przyjmują członkowie Zarządu. W zgłoszeniach należy wskazać: nazwisko, imię, datę urodzenia, adres, kategorię emerytów, do której zgłaszający należy.

Wobec zmian w dotychczasowym składzie Stowarzyszenia, Zarząd prosi wszystkich dotychczasowych członków, podać swe adresy sekretarzowi Zarządu, p. Nieczujałhnatowiczowi Ludwikowi, Toruń, ul. Krasieńskiego 50.

Składka miesięczna 50 gr., wdowy (i sieroty do lat 20) 25 gr. Statut został opracowany. Po zatwierdzeniu przez władzę i zarejestrowaniu przez Sąd, będzie do nabycia po 40 groszy.

Następne Walne Zebranie dnia 3. III. 1928 o godz. 16 w lokalu restaur. „Pod Lwem”, ul. Łazienna 19.

Zarząd.

Oficerowie rezerwy do służby czynnej.

W związku z poprzednim komunikatem o powołaniu oficerów lekarzy rezerwy do służby czynnej, otrzymujemy z departamentu sanitarnego Min. spraw w. i j. uzupełniające informacje: ponieważ powołanie oficerów-lekarzy rez. traktowane jest łącznie z powołaniem oficerów rezerwy innych korpusów, przeto został ustalony następujący tryb postępowania:

Oficerowie rezerwy, pragnący być powołani do służby czynnej, winni najpóźniej do dnia 1 marca br. wnieść podania przez władze P.K.U. zawierające: własnoręcznie pisany życiorys, powołanie się na dwóch zawodowych oficerów, mogących w razie potrzeby wydać opinię o kwalifikacjach petenta, świadectwo moralności, o ile oficer rezerwy nie jest zatrudniony w instytucjach wojskowych, cywilno-państwowych, komunalnych lub samorządowych.

Kandydaci do służby wojskowej czynnej w korpusie sanitarnym w wieku nieprzekraczającym dla p. pułk. 45 lat, a do majora włącznie 43 lat, poddawani są bezzwłocznie przez P.K.U. oględzinom wojskowo-lekarskim, a po uzyskaniu kategorii „A” pod względem zdolności do służby wojskowej — podania ich przesyłane są do odpowiedniego departamentu min. spraw wojskowych. O powołaniu do służby czynnej zostaną oficerowie rezerwy powiadomieni do końca maja rb., przydział zaś ich do poszczególnych formacji nastąpi z dniem 1-go lipca rb.

Nie popieraj polskim Nie groszem obcych Nie

KRONIKA SPORTOWA

Najświeższe wiadomości z St. Moritz.

Siądme miejsce w biegu patroli wojskowych. — Wyścigi konne. — Szczegóły meczu Polska—Szwecja.

St. Moritz, 13. 2. Rozegrany wczoraj w St. Moritz olimpijski 50 klm. bieg patroli wojskowych przyniósł pierwsze i napewno nie ostatnie zwycięstwo świetnym biegaczom Norwegii, którzy dystans ten przebyli w 3 godz. 50 min. 47 sek. przed Finlandją (3:54:37) i Szwajcarią (3:55:04). Inne państwa zajęły miejsca: 3) Włochy, 4) Niemcy, 5) Czechosłowacja, 6) Szwecja, 7) Polska (4:33:45), 8) Rumunia, 9) Francja.

Przez pierwsze 40 klm. prowadzili zdecydowanie Finnowie, których zwycięzcy pokonali dopiero na finiszu.

Polacy mieli wszelkie szanse na zajęcie 5-go miejsca, czemu stało na przeszkodzie złamanie na 30-tym klm. narty przez Zaydla.

St. Moritz, 13. 2. Wczoraj odbyły się wyścigi konne. W biegu płaskim o nagrodę Cresta pierwszy baron Aoreke na Caro Bubo, drugi Gallina na Saundorton. W biegu plotowym o nagrodę Rosath dla oficerów pierwszy por. Gerber na Lord Val, drugi kpt. Burger na Mandoli. W biegu o nagrodę Pontresina pierwszy Stock na Colonel Dillon, drugi Petitpierre na Qui Verra. W biegu o nagrodę St. Moritz (płaskim) pierwszy Vaas na koniu Suba, drugi Mac Goe na koniu Ravill. W biegach skikjöringowych o nagrodę Bernina pierwszy Wetstin na Jallang, drugi Toriani na Leup.

Warszawa, 14. 2. (Tel. wł.) Oczekiwane z niebywałym napięciem zarówno w Polsce jak i w St. Moritz spotkanie hokeistów polskich z drużyną Szwecji, dowiodło raz jeszcze, że nasi reprezentanci stanowią rzeczywiście jeden z najgroźniejszych zespołów Europy.

Wynik ten jest o tyle cenniejszy, że w przeddzień Szwedzi pokonali gładko Czechosłowację 3:0. —

Gra poza pierwszymi minutami wykazała wybitną przewagę Polaków, którzy — były długie momenty — nie schodzili z boiska przeciwników. Szwedów od klęski ocalił ich fenomenalny, a do tego grający nadzwyczaj szczęśliwie, bramkarz Nielsen.

Pierwsza połowa przyniosła Szwedom dwie bramki, zdobyte przez niezwykle szybkiego napastnika Holmquista. Tu jednak przewaga Szwedów się skończyła, gdyż w drugiej części gry Adamowski i Tupalski wyrównali na 2:2. Część trzecia mimo ciągłych ataków naszej reprezentacji zakończyła się 0:0 i nie zmieniła już wyniku cyfrowego.

W St. Moritz utrzymuje się zdanie, że o ile Polska będzie zawsze tylko grała tak jak ze Szwecją, to może śmiało stanąć do finału z Kanadą.

Rozpoczęcie sezonu lekkoatletycznego w Sokole I.

W niedzielę popołudniu zaroilo się boisko miejskie od lekkoatletów Sokola I, którzy z niecierpliwością dzień ten oczekiwali. Rozpoczęto treningowym biegiem leśnym, następnie grano w koszykówkę i zakończono rzutami kulą i dyskiem. Był to pierwszy początek pracy; żeby on

tylko jaknajlepsze wyniki przyniósł w bieżącym roku. Oprócz tego zauważono sekcję lekkoatletyczną Żeńskiego Sokola, która mimo zimnej temperatury rozpoczęła tak samo swoje przygotowania, chcąc kroczyć na czele innych organizacji żeńskich.

Rozpoczęcie sezonu w G. K. S. przy „Pepege”.

Z polecenia P. O. Z. L. A. (Pomorski Okręgowy Związek Lekko-Aletyczny) w Bydgoszczy urzędująca Grudziądzki Klub Sportowy 1925 przy „Pepege” 3 biegi leśne treningowe i to:

w niedzielę 19. 2. br. na 3000 mtr.

w niedzielę 4. 3. br. na 4000 mtr.

w niedzielę 18. 3. br. na 5000 mtr.

Udział mogą brać członkowie towarzystw.

należących do P. O. Z. L. A. jak i niestowarzyszeni. Wpisowego nie pobiera się. Zgłoszenia do biegu leśnego w dniu 19. 2. o godz. 15-ej przysyłają do piątku dnia 17 bm. wyżej wymieniony klub sportowy.

Celem rozpowszechnienia takich sportów, uprasza się o liczny udział sympatyków. Start biegu: Leśniczówka w parku miejskim.

Kino **APOLLO****UŚMIECH LOSU**dramat serc w 12 akt.
W roli głównej: polska
sławaJadwiga Smosarska Józef Węgrzyn, Junosza Stępowski, Bodo i wielu innych.
Rzecz dzieje się w Warszawie, Krakowie, Zakopanem i na wsi.
Zmżki i karty honorowe ważne

Pomimo wielkich kosztów ceny nie podwyższone.

Następny program **Lya Mary:**

„OFIARY PIEKIELNEJ INTRYGI” dramat życiowy.

Początek seansów punkt. o 6-ej i 8,20.
w święta i me Ziele o godzinie 4-tej**Restauracja pod POCZTĄ**

we wtorek dnia 14 lutego 28 r.

KISZKI z kapustą

nogi wieprzowe i flaki

na które uprzejmie zaprasza

Bernard Ziółkowski.

Ostrzeżenie!

Niniejszem podaje do publicznej wiadomości, iż z jakimś p. Muro nem Blaszkowskim, b. urzędnikiem tutejszej Główniej Kasy Miejskiej, samozwańcym kapitanem rezerwy, nigdy nie miałem i też nie mam żadnej srodki a rozpowszechniane plotki tego rodzaju przez owego pana są kłamstwem i to li tylko w celu uprawnienia nielegalnej i brudnej mani uacji w gl. uzyskania kredytów od klienteli. Do inkasa mych pretensji wobec mojej klienteli nie jest i też nigdy nie był p. Bl. uprawniony, a że to czynił, stał się karygodnym. J dn. cześnie nadmieniam, że za manipulację oraz długi p. Bl. nie odpowiadam a sprawę skieruję do Prokuratury celem wdrożenia post powania karnego za oszustwo i sprzeniewierzenie, aby w ten sposób zwyż naprowadzonym i potępienia godnym czynnościom p. Bl. położył raz na zawsze kres.

Augustyna Richter, obrońca prywatny.

Grudziądz, dnia 13 lutego 1928 r.

Licytacja.

Z powodu wyprowadzki sprzedawać będę w środę 15 lutego br. o godz. 10-tej przed poł. w drodze publicznego przetargu, za gotówkę najwięcej dającym, przy ul. 3-go Maja nr. 8 w podwórzu (dawn. Reich):

kilka regałów składowych i piwnicznych, szafy, skrzynie, żelazny basen do wody itp. Oprócz tego eleg. tualeta lustrzana do korytarza, kanapa, szafy, łóżka, stoły, krzesła, lampy, obrazy, kompl. urządzenie łazienki, odkurzacz nowy, telefon domowy, gazowy piec do gotowania oraz różne inne rzeczy.

P. Steinborn, aukcjonator.

Biegła maszynistka

(do maszyny systemu Remington) na okres przedwyborczy od zaraz poszukiwana. Informacji udzieli

Admin. Gońca Nadwiślańskiego
od godz. 9—10 przed poł. (1378)

Administracja Majątków Krostkowo-Komorowo
stacja kol. Krostkowo, sprzeda kilkadziesiąt cetr.
pierwszorządnych **JABŁEK**
po cenach konkurencyjnych.

Skupujemy**trzode chlewną**

począwszy od 14 funtów (70 kilo)

i płacimy najwyższe ceny dzienne

na dworcu w Grudziądzu w każdy

czwartek od godz. 8—12 w połud.

w Raczynie w rzeźni w każdy

czwartek od godz. 8—12 w połud.

Marcin Cyrklaf, Bolesław Paszotta

Wąbrzeźno. (1506)

Ku niej i płacę wysokie ceny za:

brylanty, złoto, srebro, platynę, biżuterję, obrączki, zegarki także i polamane, monety srebrne, niemieckie i rosyjskie, sztuczne zęby całe i polamane.

B. PAPIER, Grudziądz
Mickiewicza 21, I piętro.

Nini jestem za i a amizm Szonowna Publ czność
miasta Torunia i okolicy, ze z dniem 1 lutego
otworzyłem w Torunia przy ulicy św. Du ha
nr. 16 na dawn. miejscu p. Leisera

skład zakupu i sprzedaży
wszelkiego rodzaju**pierza**

gotów. pościeli i jaśków.

Również przyjmuję do parowego czyszczenia i desulf. keji wszelkie pierze stare i nowe, które zawiera w sobie dużo kurzu, wilgoci i możliwych zarazków.

Po przeprowadzeniu desulf. keji i parowego czyszczenia daje gwarancję czystość, towar staje się o 100% lepszym.

Polecam gotowe pościeli jak i wszelkiego rodzaju pierze z gwarancją czystości i zdrowia po cenach konkurencyjnych. Upraszam szan. Publ. o zwrócenie się z całym zaufaniem

z poważaniem
Kazimierz Pernak, właściciel.**Okazyjnie za bezcen**

na zlecenie do sprzedania.

Damski zegarek złoty 14 karat, na czarnej tasiemce Cena 10 zł.

Damski zegarek złoty ze złotą bransoletką, szwajcarski werk, z gwarancją Cena 80 zł.

Damski brylant. pierścionek „Markisa” który kryje cały palec, 2 brylanty i szafir. 200 zł.

Męski pierścionek z prawdziwym szafirem. 50 zł.

Damski pierścionek, duży ametyst. Cena 35 zł.

B. PAPIER, GRUDZIĄDZ

Mickiewicza 21, I p. naprzeciw poczty

Parcelacja Majątków

Upoważniony przez Prezesów Okr. Urzędów Ziemskich w Poznaniu i Grudziądzu do wykonywania parcelacji na terenie Województw Poznańskiego i Pomorskiego

Stanisław Juracki, Poznań

Aleje Marcina Nowskiego 26. Tel. 25-47 i 66-18.

GRUDZIĄDZ, Plac 23 Stycznia 18a, II ptr.

na podstawie ustawy o wykonaniu reformy rolnej z dnia 28 grudnia 1925 r.

Przewodza parcelację części lub całkowitych majątków ziemskich.

Przeprowadza wylączenia na podstawie art. 4 i 5 ust. o ref. roln. w przedmiocie zwolnienia od obowiazku parcelacyjnego użytków rolnych z majątków ziemskich.

Wyednywa długoterminowe pożyczki w Państwowym Banku Rolnym na kupno i zagospodarowanie parcel, nabywanych z przeprowadzanych parcelacji.

Organizuje grupy nabywców i dokonywuje sprzedaży parcel.

Udziała porad we wszystkich sprawach związanych z wykonaniem reformy rolnej.

Rozporządzając pierwszorzędnym aparatem fachowym, mając poza sobą przeprowadzenie w latach 1926 i 1927 parcelacji na obszarze 6.500 ha. zapewnia szybkie i solidne przeprowadzenie powierzonych prac.

Najtańszy zakup mebli

wszelkiego rodzaju

w Zakładzie Stolarskim, przy ul. Spichrzowej 22.

Lekcje tańców

w Raczynie w hotelu Polonji rozpoczynają się w piątek dnia 17 lutego br. o godz. 7-ej wiecz. 1338

Aniela Rożyńska
naucz. tańca.**Kursu prasowania**

budz. Tąpkowa, Szkolna 9.

Prasow. i pranie
wykwintnie załatwia Szydłowska, Matejki 6, I. piętro.**Książki dla wszystkich.**

Czar miłości. Ciekawa książka kochania i miłości zawierająca: przesady, gusła i zabobony, zwyczaje, obyczaje i obrzędy ludowe, śpiewki, powiastki, opowiadania i humoreski dotyczące zakochanych. Cena 1,20 zł., z przesyłką poleconą 1,85 zł.

Złote ognia miłości jednoczące Serca Kochające. Tajemna korespondencja miłosna oraz różne tajne rozmowy zakochanych i narzeczonych. Przytem: Serdeczne pozdrowienia do listów, wyroczenie, przepowiednie, tajemnice miłosne oraz piosenki i wiersze miłosne. Cena 1,20 zł., z przesyłką poleconą 1,85 zł.

Wesoly družba. Owacje przemowy, powinszowania, toasty, wycieczki wiejskie, oraz pieśni weselne dla družbów, družek i gości w różnych okolicach naszego kraju, z dodatkiem nadzwyczajnym: Krakowskie wesele. Cena 0,80 zł., z przesyłką poleconą 1,35 zł.

Śpiewnik mi osy. Wielki zbiór pieśni, śpiewek, piosenek i wierszy o wzajemnej, uczciwej i zdradzonej miłości, dla kawalerów, zamłowanych, panien i kawalerów. Cena 0,50 zł., z przesyłką poleconą 1,05 zł.

Starodawne śpiewki wiejskie. Ludowe, żołnierskie, dumki, arje, krakowiaki, wyrwasy, śpiewki miłosne i inne, śpiewane za dawnych lepszych czasów, przez lu zi wesolych i uciężnych, parobczaków i dziełkow wiejskich oraz takich, co to lubia: „Wesoło a nie utratnie!” Cena 0,50 zł., z przesyłką poleconą 1,05 zł.

Krakowiaki miejskie, wiejskie, satyryczne i brukowe. Przytem inne wesołe, dowcowne, miłosne i wesołe piosenki ludowe, do śpiewania w doli i nieoli. Cena 0,50 zł., z przes. polec. 1,05 zł.

100 Pieśni i piosnek rzemieślniczych, zawodowych i przemysłowych, wogóle pieśni dla różnych stanów, tak dla szewców, krawców, kowali, stolarzy, rzeźników, kominarzy, murarzy, jakoteż dla gorników hutników, rolników i innych. Cena 0,80 zł., z przes. polec. 1,35 zł.

Kuślet pieśni światowych. Zbiór najwybranych pieśni, śpiewek i piosnek ludowych, miłosnych, okolicznościowych, arji, dumek, wyrwasów i innych. Cena 0,50 zł., z przesyłką poleconą 1,05 zł.

Zbiór pieśni polskich. Marsze, polonezy, krakowiaki, mazury, mazurki, dumki, oraz inne pieśni patriotyczne, historyczne i narodowe, z czasów dawniejszych i obecnych. Cena 0,80 zł., z przesyłką poleconą 1,35 zł.

Śpiewki przy tańcu, na zabawie i w towarzystwie. Krakowiaki, mazury, kujawiaki, ober-tasy i polonezy. Tańce wiejskie: górnośląski obracany, cieszyński powolny, kujawski chodzony i wiele innych. Przytem: pieśni i piosenki zabawne, towarzyskie i ludowe. Cena 0,50 zł., z przesyłką poleconą 1,05 zł.

Do nabycia

W KSIĘGARNI WIKTORA KULERSKIEGO
Grudziądz - Tuszewo
i Ekspozyturze Księgarni w Grudziądzu,
ulica Wybiekiego nr. 9.

Reklama

umiejętnie umieszczona, daje zawsze pewny skutek, dlatego ogłaszaj się tylko

w Gońcu Nadwiślańskim

Biuro urzędowe władz miejskich.
Według prawa prasowego odpowiada za dział niniejszy
nadszerektor miejski
Gimnazjusz Raszkowski w Grudziądzu.

Ogłoszenie.

Zdarzają się wypadki, że właściciele budynków wzgl. ich zastępcy zostawiają w piwnicach rury rewizyjne od kanalizacji potwierzone.

Zwracamy zatem uwagę, iż specjalnie przy nadchodzących ulewach, jak i wzmroście wody w Wiśle należy rury rewizyjne trzymać szczelnie zamknięte, ponieważ za wszelkie szkody, powstałe z tegoż tytułu, odpowiada jedynie właściciel danego budynku. (1371)

MAGISTRAT

Wydział V. Budownictwo

Koniec działu ogłoszeń urzędowych.

3. R. H. B. 40.

Do tutejszego rejestru handlowego, oddział B. nr. 40 wpisano dziś przy firmie „Unja“ Zjednoczone Fabryki Maszyn, dawn. A. Ventzki, Blumve i Peters, Tow. Akcyjne, że Łucjanowi Mickiewiczowi udzielono prokurę w sprawach dotyczących oddziału w Chelminie. Prokurzysta będzie podpisywał pod pieczęcią firmową wspólnie z jednym z tamtejszych pełnomocników handlowych przez Zarząd specjalnie do tego upoważnionych. Prokura p. Władysława Zdanowicza wygasła. (1305)

Grudziądz, dnia 10 października 1927 r.

Sąd Powiatowy.

OGŁOSZENIE.

Na podstawie art. 12 ordynacji wyborczej do Sejmu, zawartej w ustawie z dn. 28 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 590), oraz art. 7 ordyn. wyborczej do Senatu z dnia 28 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 591) podaje się do powszechnej wiadomości podział m. Grudziądza na obwody głosowania do Sejmu i Senatu i miejsca lokali wyborczych:

Nr. obw.	Ulice, należące do obwodu	Lokal wyborczy	Nr. obw.	Ulice, należące do obwodu	Lokal wyborczy
1	Poniatowskiego, Bartosza Głowackiego, Kopernika, Krótka, Prowiantowa, Kilińskiego, Sobieskiego i Lipowa od 61 do 104	Restauracja „Elisium” Lipowa	14	Plac 23-go Stycznia, Małomłyńska i Książęca	Hotel Centralny Plac 23 Stycznia nr. 6
2	Słowackiego, Kuntersztyńska, Lipowa od 1 do 60, koszary Generała Hallera, Marszałka Piłsudskiego i Tadeusza Kościuszki	Restauracja Fr. Arentda Lipowa 19	15	Toruńska i Kwiatowa	Rest. Marquardta ul. Toruńska 17/19 r. Kwiatowej
3	Zamkowa, Stara, Kościelna, Starorynkowa i Spichrzowa	Ratusz I. pokój 11	16	Tuszeńska Grobla włącznie Pe Pe Ge i Strzelecka	Restauracja Dominikowskiego Strzelecka 16
4	Nadgórna od 1 do 48a, Piwoera i Saperów włącznie koszary Jagiellończyka	Szkola im. Tadeusza Kościuszki Nadgórna 27	17	Staszycza, Wenckiego, Dworcowa, Moniuszki, Radzyńska, włącz. koszary Czarneckiego i ks. Józefa Poniatowskiego	Łoża Abstynentów Radzyńska 3 róg ul. Staszycza
5	Nadgórna od 49 do 72 (do końca) i Pietruszkowa	Restauracja Ehrlicha Kościuszki 13	18	Droga Łakowa, Cegielniana, Cementarna, Herfelda, Rejtana, Wiktorjusa włącz. koszary Lotniska, Fort Bema, Restauracja Leśniczówka, Wodociąg Miejski, Leśniczówka, Nowy Dwór, Fort miejski, Fort Gacz i Miłoleśna	Restauracja Jankowskiego Radzyńska 16 (Hotel pod Zagłobą)
6	Kościuszki od 29 do 64 (do końca) i Forteczna	Restauracja „Tivoli” Lipowa 21/23	19	Brzeźna, Wiślana i Matejki	Restauracja Derdowski Chelmińska 32/34
7	Koszarowa, Kościuszki od 1 do 28 i Podgórna	Restauracja Jankowskiego Kościuszki 28	20	Chelmińska od 1 do 57 i Filar Mostowy	Restauracja Czaplckiego Chelmińska 26
8	Solna, Józefa Wybickiego, Sądowa i Księdza Budkiewicza	Hotel Kellasa Józ. Wybickiego nr. 42	21	Chelmińska od 58 do 175 włącz. koszary Bolesława Śmiałego i Świętopelka	Restauracja Kitowskiego Chelmińska 75
9	Długa, Murowa, Pańska, Rynek i Szewska	Kasa Chorych Miasta Szewska nr. 30	22	Biskupia włącz. koszary Przemysława II i Rzeźalniana	Szkola im. Król. Jadwigi ul. Rzeźalniana nr. 25
10	Groblowa, Małagrobowa, Mickiewicza i Plac Kapielowy	Restaur. „Złoty Róg” Groblowa 36 (dawn. Nowy Świat)	23	Kalinkowa, Kępowa, Laskowicka, Strzeżęcina-osada-majątek i restauracja Fort Strzeżęcina	Restauracja Bublitz Kalinkowa 19 róg ul. Kępowej
11	Młyńska włącz. koszary Łokietka, majątek Kuntersztyn, Sienkiewicza, Ogrodowa, Tuszeńska Droga i Starościska	Szkola im. Sienkiewicza ul. Sienkiewicza 23	24	Bydgoska, Gelbudzka, Czerwonodworna, Myśliwska, Czerwony Dwór-majątek i leśniczówka, dom strażników kolejowych, leśniczówka Rudnik i las miejski	Szkola Gelbudzka ul. Gelbudzka
12	Trynkowa, Szkolna, Klasztorna, 3-go maja i Plac Pramowy	Hotel „Złoty Lew” 3-go Maja nr. 16/17			
13	Bracka, Rybacka i Portowa	Szkola im. Marcinkowskiego ul. Bracka 10			

Miejscem urzędowania **OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH** będzie **RATUSZ I.**
Grudziądz, dnia 14-go grudnia 1927 r.

Prezydent Miasta
(-) Włodek.

Goniec Nadwiślański wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt i kosztuje przy odbiorze w administracji 2.50 zł. miesięcznie, 7.50 zł. kwartalnie, przez pocztę lub w listonosza miesięcznie 2.86 zł., kwartalnie 8.58 zł., w opasce w Polsce 4.00 zł. miesięcznie, 9.48 zł. kwart.; zagranicą równowartość 4.75 zł. mies., 14.25 zł. kwartalnie. Ogłoszenia kosztują 12 groszy od wiersza milimetrowego jednolamowego na stronie ogłoszeniowej, wśród tekstu 50 groszy, przed tekstem 1.00 zł. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 15 groszy, każde dalsze 10 groszy. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Przy częstym powtarzaniu ogłoszenia odpowiedni rabat. — Dla członków Spółdzielni osobny rabat. — Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Omyłki w ogłoszeniu nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie obowiązują administrację do bezpłatnego powtórzenia anonsu, jeżeli temsamem treść ogłoszenia nie jest zasadniczo zmieniona.
Redaktor naczelny: Leon Sobociński w Grudziądzu. Redaktor odpowiedzialny: Leon Dolński w Grudziądzu. Nakładem: Spółdzielni Wydawniczej „Zjednoczenie” z o. o. w Grudziądzu. — Naczelny redaktor przyjmuje od godz. 4—5 popoł. — Rękopisów nie zastrzeżonych Redakcja nie zwraca. Druk.: Zakł. Graf. W. Kulerskiego w Grudziądzu.

3. R. H. B. 40.

Do tutejszego rejestru handlowego, oddział B. nr. 40 wpisano dziś przy firmie „Unja“ Zjednoczone Fabryki Maszyn, dawn. A. Ventzki, Blumve i Peters, Tow. Akcyjne, że podwyższono kapitał zakładowy do sumy 2.750.000 zł. nominalnych. Podwyżkę 110.000 zł. pokrywa się z dotychczasowej rezerwy specjalnej i stawia się do dyspozycji dotychczasowym akcjonariuszom w sposób następujący:

a) Prawo dokupu przysługuje dotychczasowym akcjonariuszom w stosunku do liczby posiadanych akcji, a mianowicie każde 8 sztuk akcji dotychczasowych, bądź to zwykłych, bądź to imiennych w nominalnej wartości po 12 zł. każda, daje prawo do nabycia jednej nowej akcji w nominalnej wartości 100 zł. i to za oddaniem dotychczasowych 8-miu akcji celem ich wymiany.

Grudziądz, dnia 14 grudnia 1927 r. (1304)

Sąd Powiatowy.

Sprzedaje
DOM

z 3 morgami ziemi, gdzie dawniej znajdował się do brze prosperujący warsztat bednarski, nadaje się także na każde inne przedsiębiorstwo, na sprzedaż. Cena podług ugody.

SCHWERZ, Osie
pow. Świecie. 1352

Wielkie lustro

cienne, 2,25 x 0,70 mtr. 8 m/m. grube, korzystnie do sprzedania. Borycka, 3 Maja 18. 1282

Młody, bardzo czujny **pies owczarski** (suczka) na sprzedaż. ul. Lipowa 53 II p. lewo.

Większą ilość 1295 **kolczast. drutu** żelazo do użytku oddaje korzystnie Tusz. Grobla 36

Kupna
DOMU
poszukuje w mieście lub w okolicy. 1331
A. Rafle wski, Rogóźno Wieś. pow. Grudziądz.

Mieszkania
1—2 pok. z kuchnią poszukuje. Czynnosc według umowy. Zgł. do adm. Gońca Nadw. pod nr. 1354.

Pokój umeblow. z utrzymaniem do wynajęcia od 15 lutego 28 r. Kościuszki 5, II p. lewo.

Pokoju umebl. z użytkowaniem kuchni poszukuje nauczycielka. Zgł. do Adm. Gońca Nadwiśl. pod nr. 1351.

Pokój umeblow. dla inteligentnego pana do wynajęcia. 3-go Maja 40 III piętro prawo.

Pan. na dobrem stanowisku, poszukuje niekrepującego

umebl. pokoju Okolica obojetna. Łaskawe zgłoszenia do Adm. Gońca Nadw. pod nr. 1336.

Umebl. pokój z osobnym wejściem od zaraz do wynajęcia. (1341 ul. Lipowa 31 III p. lewo.

Mieszkania 3—5 pokój. poszukuje się w Grudziądzu. Warunki podług umowy. Zgłoszenia do Adm. Gońca Nadwiśl. pod nr. 1339.

Samotna starsza spokojna pani poszukuje skromnego próżnego

pokoju od zaraz lub 1 marca 28 r. Oferty do Adm. Gońca Nadw. pod nr. 1340.

Modnie urządzonego **4—6 pokojowego mieszkania** na warunkach obecnie stosowanych poszukuje młode małżeństwo. Oferty do Adm. Gońca Nadwiśl. pod nr. 1337.

Wolne posady

Czeladnika starszego na lepszą i stałą pracę, przyjmie od zaraz J. Tisuiński, mistrz stolarski, Plac 23 Stycznia 7. (1357)

Buchalter rutynowany potrzebny do zaprowadzenia ksiąg. 1350 Adres wskazuje Adm. Gońca Nadwiślańskiego.

2 dzielnych stolarzy na roboty budowl. oraz **2 uczeni** poszukuje natychmiast W. Zawadzki, Kwiatowa 11.

Lekarz specjalista poszukuje od zaraz

laborantki władającej językiem polskim i niemieckim, do pomocy podczas godzin konsultacyjnych i do rentgen. Oferty do Adm. Gońca Nadw. pod nr. 1379.

Zdolna bufetowa lub uczennica może się zaraz zgłosić. (1342 Cukiernia Warszawianka ul. Stara nr. 21.

Służąca kucharka do wszystkiego, uczennica, polecona już przez lepsze państwo, potrzebna zaraz lub 1. III. Zgłosz. ul. Wenckiego 15 parter.

Potrzebny **chłopiec** do posługi. Drogierja Bałuck. ul. Lipowa nr. 5.

Służąca do wszelkiej pracy potrzebna. Mickiewicza 4 I p. pr.

Służąca z dobrymi świadectwami, potrzebna od 15. II. b. r. W. Pańka, Chelmińska 30.

Uczniwa służąca potrzebna od zaraz. 1347 Ul. Wybickiego nr. 35 (skład kapeluszy).

Poszukuje osoby władającej językiem francuskim w celu udzielania lekcji. Zgłosz. Jankowski ul. Radzyńska 16. 1344

Poszuk. posady
Poszukuje

posady jako gospodyni najchętniej u samotnego pana zaraz lub później. Zgłosz. do Adm. Gońca Nadwiśl. pod nr. 1335.

Różne

LICYTACJA. W wtorek dnia 21 lutego 28 r. o godz. 10 w magazynie Urzędu Celnego na dworcu Toruń-Przedmieście sprzedane będą najwięcej dającym za gotówkę.

2 beczki koniak przy cenie wywoławczej około 920 zł., 18 paczek z darami amerykańskimi z używaną i częściowo nową odzieżą, bielizną i obuwiem. Cena wywoławcza na paczki równa się należnościom celnym i pocztowym. Bliższe szczegóły można się dowiedzieć w Urzędzie Celnym.

W razie niesprzedania towarów w wyżej oznaczonym terminie powtórna licytacja odbędzie się 6-go marca br. bez osobnego zawiadomienia.

Urząd cełny na dworcu Toruń-Przedmieście.

Poszukuję w celu skrzyżowania z jamniczką jasną (Zwergdackel) jamnika tej samej rasy Zgłosz. pod adr. Zagórski, major 65 p. p., ul. Saperów

Wysoką nagrodę do 1000 zł.

otrzyma ten, kto mi pomoże do odzyskania skradzionego z mego mieszkania w nocy z soboty na niedzielę, futra damskiego siłowego (seal). Gaistra, ul. Koszarowa 24 Kupię dobrego, czujnego psa.

Dziennie świeże bydlingi
z własnej wędzarni
poleca
Fr. Ziolkowski
Grudziądz
Spichrzowa 10. Tel. 921.

Zgubiona książkę wojskową na imię Bronisław Murszewski wystawioną przez Dow. 8 p. saperów, unieważniam.